

368846

**İLKÖĞRETİM İİ. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN
BİLGİSAYAR-İİTERNET KULLANIM DURUMLARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ
(UŞAK İLİ ÖRNEĞİ)**

Emrah ÖZKAN

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Sinan YÖRÜK

Nisan, 2010

Afyonkarahisar

**T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN
BİLGİSAYAR-İNTERNET KULLANIM DURUMLARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ(UŞAK İLİ ÖRNEĞİ)**

**Hazırlayan
Emrah ÖZKAN**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Sinan YÖRÜK**

AFYONKARAHİSAR 2010

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar-internet kullanım durumlarının değerlendirilmesi(Uşak ili örneği)” adlı çalışmalarını tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2010

Emrah ÖZKAN

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

İmza

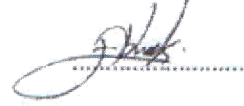
Tez Danışmanı : Yrd.Doç.Dr. Sinan YÖRÜK

Jüri Üyeleri : Yrd.Doç.Dr. Murat PEKER

: Doç.Dr. Ersin KIVRAK

İlköğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Emrah ÖZKAN'ın "İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Bilgisayar-İnternet Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi" başlıklı tezini değerlendirmek üzere 26.04.2010 tarihinde, saat 16:00'da Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Doç.Dr.Mehmet KARAKAS
MÜDÜR

T.C.

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİSAYAR-İNTERNET KULLANIM DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ(UŞAK İLİ ÖRNEĞİ)

Emrah ÖZKAN

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI

Nisan 2010

TEZ DANIŞMANI: Yrd. Doç. Dr. Sinan YÖRÜK

Bu çalışma ile “İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar-internet kullanım durumlarının değerlendirilmesi” amaçlanmıştır. Ayrıca bu çalışmada cinsiyet, yaş, öğrencilerin buldukları sınıf ve öğrencilerin evlerinde bilgisayar olup olmama durumu gibi bazı değişkenlerin katılımcılar üzerindeki etkisi incelenmiştir.

Bu araştırmaya toplamda 450 kişi katılmıştır. Bu 450 kişi, Uşak ilinde bulunan 3 ilköğretim okulundaki 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Her sınıftan 150 kişiye ulaşılmıştır.

“İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Bilgisayar-İnternet Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi” amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan 24 maddelik bir ölçek geliştirilmiştir. Uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın amaçlarına uygun olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgileri, yorumları ve görüşlerini betimlemek için frekans (f), yüzde (%) hesaplamaları uygulanmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar ve internetle iç içe oldukları görülmüştür. Bunun yanında öğrencilerin bilgisayarı ve interneti en çok ödev yapmak amacıyla kullandıkları ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda öğrenciler bilgiye ulaşmada en fazla bilgisayarda interneti kullandıklarını belirtmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Bilgisayar, İnternet, İnternet kullanımı, İlköğretim

ABSTRACT

THE ASSESSMENT OF COMPUTER –INTERNET USAGE OF THE ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS (CASE OF UŞAK)

Emrah ÖZKAN

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF ELEMENTARY EDUCATION**

April 2010

Advisor: Assist. Prof. Dr. Sinan YÖRÜK

This study aims to determine the assessment of computer-internet usage of the elementary school students. In addition, the effect of variables such as gender, age, classrooms in which students are in and whether students had computers in their home was studied.

450 participants took part in this study. This number is formed by 6, 7 and 8 grade students from 3 primary schools in Uşak. 150 students participated from each grade.

A survey of 24 items was developed by the researcher to determine “the assessment of computer-internet usage of the elementary school students”. Data gathered were examined using a statistics software. Frequency (f), percentage (%) calculations were carried out to describe students’ personal information, comments and opinions.

Considering the results of the study, it was observed that primary school second grade students are actively engage in computer and the Internet. Besides, it was discovered that students use computer and the Internet to do their homework. Moreover, students stated that they primarily use the Internet to access information.

Key words: Computer, Internet, Internet Usage, Primary School

ÖNSÖZ

Teknolojinin hızla yaygınlaştığı günümüzde, bilgisayar ve internet kullanımının da geniş kitlelere ulaştığı görülmektedir. Sadece yetişkinlerin değil, özellikle okul çağındaki çocukların da bilgisayar ve internetle yakından ilgilendiği bilinmektedir. Küçük yaşlarda bilgisayar ve internetle tanışan çocuklar için bilgisayar ve internet kullanımını yararlı olacağı kadar birçok tehlikeyi de beraberinde getirmektedir. Bu yüzden özellikle ilköğretim çağındaki öğrencilerin bilgisayar ve interneti kullanım durumları önemli bir hal almaktadır.

Günümüzdeki teknolojik gelişmelerin, her alanda olduğu gibi eğitim alanında da yenilikler ve değişiklikler gösterdiği görülmektedir. Bu hızlı değişim ve gelişmeler sonucunda yenilenen ilköğretim programlarının en etkili biçimde uygulanabilmesi için bilgisayar ve internetten çokça yararlanıldığı bilinmektedir.

Bu çalışma ile “İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar-internet kullanım durumlarının değerlendirilmesi” amaçlandı. Bu amaç doğrultusunda ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanım durumları 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin görüşlerine başvurularak toplanmış ve elde edilen bulgulara dayanılarak yorumlanmıştır.

“İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Bilgisayar-İnternet Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tezimin hazırlanıp tamamlanmasında içten katkılarından ve yol gösterici değerlendirmelerinden dolayı danışmanım Yrd. Doç. Dr. Sinan YÖRÜK’ e, tezin yazım aşamasında değerli bilgi ve deneyimlerinden faydalandığım Yrd. Doç. Dr. Murat PEKER ve Doç. Dr. Ersin KIVRAK’ a saygılarımı sunar teşekkür ederim.

Ayrıca tezimi hazırlarken her zaman yanımda bulunan ve destek olan aileme, dost ve arkadaşlarıma, araştırmaların yapıldığı kurumlarda yardımcı olan müdür, öğretmen ve öğrencilere teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
YEMİN METNİ	iii
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. PROBLEM DURUMU.....	2
1.2. TEZİN AMACI.....	16
1.3. TEZİN ÖNEMİ.....	16
1.4. PROBLEM CÜMLESİ.....	17
1.5. ALT PROBLEMLER.....	17
1.6. DENENCELER.....	17
1.7. SAYILTILAR.....	18
1.8. SINIRLILIKLAR.....	18
1.9. TANIMLAR.....	18

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR

2.1. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	20
2.2. İLGİLİ LİTERATÜR.....	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ.....	34
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	34
3.3. ÖLÇME ARACININ GELİŞTİRİLMESİ.....	35
3.4. VERİLERİN TOPLANMASI.....	35
3.5. VERİLERİN ANALİZİ.....	35

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMU

4.1. TABLOLAR VE YORUMLARI.....	37
---------------------------------	----

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. TARTIŞMA.....	68
5.2. SONUÇLAR.....	70
5.3. ÖNERİLER.....	72
5.4. İLERİ ARAŞTIRMALAR İÇİN ÖNERİLER.....	73

KAYNAKÇA.....	74
----------------------	-----------

EKLER.....	79
-------------------	-----------

EK-1 Anket Formu.....	79
------------------------------	-----------

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	37
Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımı.....	37
Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı.....	38
Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bilgisayar Sahibi Olma Durumları.....	38
Tablo 5. Derslerde Bilgisayar Kullanılma Durumu.....	39
Tablo 6. Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Seviye Durumları.....	39
Tablo 7. Öğrencilerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrendikleri Yerlere Göre Durumları.....	40
Tablo 8. Öğrencilerin Bilgisayar Kullandıkları Yerlere Göre Durumları.....	41
Tablo 9. Haftalık Bilgisayar Kullanım Durumları.....	41
Tablo 10. Bilgisayar Kullanım Amaçlarına Göre Durumları.....	42
Tablo 11. Haftalık İnternet Kullanım Durumlarına Göre Dağılımları.....	43
Tablo 12. İnterneti Kullanma Zamanlarına Göre Durumları.....	43
Tablo 13. İnternet Kullanım Amaçlarına Göre Durumları.....	44
Tablo 14. Arama Motoru Kullanım Durumlarına Göre Dağılımları.....	45
Tablo 15. İnternetin Okul Yaşantılarına Katkı Sağlama Durumlarına Göre Dağılımları...	45
Tablo 16. İnternetin Okul Dışı Yaşantılarına Katkı Sağlama Durumlarına Göre Dağılımları	46
Tablo 17. Katılımcılara Göre Bir Günde İnternet Kullanım Süresinin Ne Kadar Olması Gerekliğini Belirten Tablo.....	46
Tablo 18. Katılımcıların Bilgisayar Başında Uzun Süre Kalmalarının Sağlıklarını Etkileyip Etkilemeyeceklerini İfade Ettikleri Tablo.....	47
Tablo 19. Katılımcıların Bilgi Edinme Yollarına Göre Durumları.....	48
Tablo 20. İnternetin İletişim Kurmada Faydalı Olma Durumu.....	48
Tablo 21. Ödev Yaparken İnternet Kullanma Durumu.....	49
Tablo 22. İnternetin Hayatı Kolaylaştırma Durumuna Göre Dağılımı.....	49
Tablo 23. Boş Zamanlarını Değerlendirme Durumları.....	50
Tablo 24. Ailelerin İnternet Kullanımına Destek Durumları.....	51
Tablo 25. Cinsiyete Göre Sorulara Verilen Cevapların Dağılımları.....	52
Tablo 26. Evde Bilgisayar Olup Olmadığına Göre Cevapların Dağılımları.....	56
Tablo 27. Öğrencilerin Buldukları Sınıflara Göre Sorulara Verdikleri Cevapların Dağılımları.....	60
Tablo 28. Öğrencilerin Yaşlarına Göre Sorulara Verdikleri Cevapların Dağılımları.....	64

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

DARPA: Defense Advanced Research Project Agency

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

DİE: Devlet İstatistik Enstitüsü

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MIT: Massachusetts Institute of Technology

NCP: Network Control Protokol

ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

TBD: Türkiye Bilişim Derneği

UCLA: University of California at Los Angeles

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu araştırma “İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanım durumlarının belirlenmesini” araştırmak amacı ile yapılmıştır. Bu araştırma yapılırken Uşak merkez ilçede bulunan üç okuldan toplam 450 ilköğretim II. kademe öğrencilerinin görüşlerinden faydalanılmış ve bu görüşler sonucunda elde edilen veriler yorumlanmıştır.

İnternet genel anlamda dünya üzerinde bulunan bütün bilgisayarları birbirine bağlayan ağlar olarak tanımlanmaktadır. Tüm dünyayı kapsayan bu ağ, iletişim, eğlence gibi amaçların yanında, bilgiye ulaşma ve eğitim içinde kullanılmaktadır. Bu durumlar göz önüne alınırsa bilgisayar ve internet kullanımının insan yaşantısında büyük yer kapladığı söylenebilir. Teknolojik gelişmelerin hızla yaygınlaştığı günümüzde bilgisayar ve internet kullanımı yetişkinlerin yanında çocuklarında ilgi alanları arasına girmiştir. Özellikle ilköğretim çağındaki çocukların gerek kişisel gereksinimlerini karşılamak için gerekse eğitimlerine katkı sağlamak için bilgisayar ve internetle iç içe oldukları bilinmektedir.

Son yıllarda bilgisayar fiyatlarının ucuzlaması, bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaşması ve internetin bilgiye ulaşmada sağladığı kolaylık nedeniyle, bilgisayar günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası durumuna gelmiştir. Ek olarak internet reklamlarının da etkisiyle aileler çocuklarının eğitimine katkı sağlamak için evlerine internet aboneliği almaktadır. Türkiye’de ilköğretim basamağında okuyan öğrencilerin daha çok evlerinden internete erişim sağladığı söylenebilir. Çünkü bilgisayarların okullardan daha çok evlerde olduğunu araştırmalar göstermektedir. Ayrıca, öğrenciler okulda internet kullanmadıkları halde, ev internetkafe, ailesinin iş yeri gibi okul dışı ortamlarda internet kullanmaktadır. Bu nedenle, ilköğretim öğrencilerinin internet kullanma durumları araştırılması gereken bir konu olarak önem kazanmıştır (Ersoy, 2002: 1-2).

1.1. PROBLEM DURUMU

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yoğun olarak kullanıldığı günümüzde, bilgi birikiminin her geçen gün arttığı ve bu birikimden daha fazla yararlanmanın gerektiği tartışılmaz bir gerçektir. Bilgi dolaşımı ve bu bilgilerden daha fazla yararlanma gereksinimi bilgiye ulaşma teknolojilerinin gelişimini de beraberinde getirmiştir. Bu teknolojilerden biri de internettir (Şahan, 2005: 223). Bilgi birikimine çok fazla ihtiyaç duyulan günümüzde internetin gelişimi ile insanlar ulaşmak istedikleri bilgilere daha kolay ulaşmaya başlamıştır.

Bilim ve teknolojilerdeki gelişmelerle birlikte 21. yüzyıl yeni bir çağın kapılarını açmıştır. Bilgi çağı adı verilen yeni çağda, bilgiye erişim olanakları çoğalmıştır. Bunun yanı sıra bilginin iletiminde farklı araçlar kullanılmaya başlanmıştır. Yüzlerce yıl, kitaplar insanlığın bilgi ve akıl gücünü koruyan ve yayan araçlar olmasına karşın, bugün onların yerini yeni elektronik gereçler almaktadır. Bilgisayar, video ve manyetik bant alanındaki gelişmeler, bu gereçlerin kitap vb. kaynakların kayıtları için kullanılması sonucunu doğurmuştur. Ayrıca bilgiye erişim için kütüphane kaynakları dışında veri tabanları da yoğun olarak kullanılmaya başlanmıştır (Tekeli, 1994). Bilginin ulaşımını kolaylaştıran bu durumlar sayesinde insanlar ulaşmak istediklerine daha rahat ulaşarak bu gelişimlere katkı sağlamaya başlamıştır. Bu durum teknolojik gelişmeleri de beraberinde getirmektedir. Teknolojik gelişmeler de insanların yaşam koşullarını değiştirdiği gibi toplumların yeniden yapılanmalarında da önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır.

Bilgi çağı toplum yapısında da değişikliklere yol açmıştır. Bilgi toplumu, bilginin temel güç olduğu bir toplumsal yaşam biçimidir. Başka bir ifadeyle bilgi toplumu, toplumsal yaşamın her aşamasını aydınlatan ve yönlendiren bir hayat ve düşünce biçimidir. Bilgi toplumunun oluşabilmesi temelde "bilgi insanı" ve "bilgi organizasyonları" nı, bu ise "öğrenen birey" ve "öğrenen organizasyonları" gerektirir. Bunun bir sonucu olarak bilgi toplumunun temel karakteristiği de "öğrenen toplum" olarak şekillenmektedir (Fındıkçı, 1998: 83). Bilgi toplumunun oluşumunda öne çıkan bu kavramlar ile teknolojik gelişmeler arasındaki bağlantı sayesinde toplumlar değişim göstermeye başlamıştır. Bu değişim öğrenen bireylerin sadece belirli zamanlarda değil bilgiye her zaman ihtiyaç duymasını ortaya çıkarmaktadır. Bu

durum yaşam boyu öğrenme kavramını beraberinde getirmektedir. Toplumdaki gelişme ve değişimler toplumun ihtiyacı olan insan profilini de değiştirmektedir. Örneğin, 21.yüzyıl insanı için yaşam boyu öğrenme öne çıkan kavramlardan birisi olmuştur (Aşkar, 1998: 184-187). Yaşam boyu öğrenme, son zamanlarda daha çok önem kazanmakla birlikte, insanların yaşamları süresince öğrenmeye devam ettikleri görüşü yeni değildir. Yaşam boyu öğrenme günümüzde dünya çapında ilgi gören bir kavramdır. Bu ilginin en önemli nedeni, iş yaşamında, kişiler arası ilişkilerde, bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişikliklerdir (Demirel, 2005). Teknolojideki bu hızlı değişiklikler ile bilgiyi sürekli yenileme ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu durumda öğrenme belirli bir süreyle sınırlandırılmayıp yaşam boyu devam etmesi gereken bir hal almaktadır. Bilgi çağı toplumunun yaşam boyu öğrenme etkinliklerini devam ettirebilmesi eğitim sistemiyle ve eğitimde teknolojinin kullanımı ile doğrudan ilişkilidir. Bilgi çağının insan tipini belirlemek eğitim sisteminin yönlendirilmesi açısından önemlidir. Bu insan tipini yetiştirmede ise teknoloji kullanımı önemlidir (Akkoyunlu, 1999). Teknolojinin kullanımı ile insanların bilgiye ulaşımı daha hızlı ve daha kolay bir hal almıştır.

Bilgi çağında bilgi aktarımında gözlenen değişimler insanların bilgiye erişme hızı ve yolunu değiştirmiştir. İnternet ve web kavramlarının popüler olduğu günümüzde, web servisi ile erişilebilecek kaynak kapasitesi ve erişilebilirlik göz önüne alındığında, web servisinin hem eğitim hem de bilgi amaçlı olarak kullanılabilmesi açıktır (Karahana ve İzci, 2001). Bilgi çağı ile insanlar evlerinden dünyanın her bir köşesinde bulunan bilgiye doğrudan ulaşma imkanı bulmaktadır. Bu ulaşım birçok alanda olabileceği gibi eğitim alanında da sıklıkla kullanılmaktadır. Bu yüzden bilgisayar ve internet kullanımını özellikle bilgi edinme konusunda oldukça yaygınlaştırmıştır.

Günümüzde sıkça kullanılan bilgisayar-internet eskiden bir hayal olarak görülmekte iken, bugün vazgeçilmez bir araç haline gelmiştir. Kişisel kullanımla insanlara sunulan bilgisayarlar bugün yaygın biçimde insanların evlerinde bulunmaktadır. Bu sayede bilgisayarların kullanımı kolaylaşmakta ve teknolojik gelişmeler sayesinde de çeşitli şekillerde yaygınlaşmaktadır.

1970'li yıllarda Türkiye'deki kişisel bilgisayar sayısı iki haneli rakamlarla ifade edilirken, özellikle 1990 yılı ve sonrası kişisel bilgisayar sayısında büyük artış gözlenmiştir (Taşçı ve Mutlu, 1991). Ülkemizde hanelerde bilgisayar sahiplik oranında bakıldığında bilgisayar kullanımının giderek arttığı gözlemlenmektedir (TÜBİTAK, 2001).

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE, 2004) 2004 yılında hane halkının bilişim teknolojilerini kullanımı adlı araştırma sonuçlarına göre 16-74 yaş arası bireylerin bilgisayarı kullanma oranı %16.8, İnternet'i kullanım oranı ise %13.3'tür.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından 2009 yılı Nisan ayı içerisinde gerçekleştirilen Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre, hanelerin % 30,0'ı internet erişimine sahiptir. İnternet erişimi olmayan hanelerin % 30,1'i evden internete bağlanmama nedeni olarak internet kullanımına ihtiyaç duymadıklarını belirtmişlerdir. ADSL % 85,6 ile Türkiye'de kullanılan en yaygın internet bağlantı türüdür.

Araştırma sonuçlarına göre 16-74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar ve İnternet kullanım oranları sırasıyla erkeklerde % 50,5 ve % 48,6, kadınlarda % 30,0 ve % 28,0'dır.

Son üç ay içerisinde (Ocak-Mart) bireylerin % 35,6'sı bilgisayar, % 34,0'ı internet kullanmıştır. Bilgisayar kullanan bireylerin % 61,2'si bilgisayarı, internet kullanan bireylerin % 59,3'ü ise interneti hemen hemen hergün kullanmıştır. Bu dönemde, bilgisayar kullanılan yerler; % 65,1 ile ev, % 32,0 ile işyeri, % 21,1 ile internetkafe, internet kullanılan yerler ise; % 57,6 ile ev, % 32,4 ile işyeri, % 24,1 ile internetkafe olarak sıralanmaktadır.

Bilgisayar ve İnternet kullanım oranlarının en yüksek olduğu yaş grubu 16-24 yaş grubudur. Bu oranlar tüm yaş gruplarında erkeklerde daha yüksektir. Eğitim durumuna göre incelendiğinde ise yüksekokul, fakülte ve üstü mezunları en yüksek bilgisayar ve İnternet kullanım oranlarına sahiptir. (<http://www.tuik.gov.tr>)

Okullardaki bilgisayarlaşma oranına baktığımızda geçmişe göre bilgisayar sayısının giderek arttığı ancak Avrupa ülkelerindekine göre bu oranın çok düşük olduğu görülmektedir. MEB'in (2005) 2004-2005 öğretim yılı verilerine göre İlköğretimde 10.6 milyon, ortaöğretimde 3 milyon öğrencinin okuduğu Türkiye'de

ortalama olarak her 65 öğrenciye yalnızca 1 bilgisayar düşmektedir. Öte yandan PISA 2003 araştırması sonuçlarına göre Türkiye’de okullardaki bilgisayar erişim olanağı OECD ülkelerinin erişim ortalamasından daha düşüktür (Aşkar ve Olkun, 2005: 15-34). Günümüz dünyasında bilgisayar-internetin yaygın bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Özellikle eğitim konusunda bilgisayar-internet kullanımı oldukça yaygınlaşmış durumdadır. Bu durum Türkiye’de Avrupa ülkelerindeki kadar yaygın değildir. Bilgi çağında olduğumuz günümüz dünyasında özellikle eğitim alanında bilgisayar-internet kullanımına ilgi gittikçe artmaktadır.

Son yıllardaki teknolojideki gelişmeler, bilgi ağlarındaki yaygınlaşmaları ve internetin popüler olmasını sağlamıştır. Bireylerin hayatlarındaki en önemli ihtiyaçlarının eğitim olduğu düşünülürse, eğitimin zamana ve mekana bağlı kalmaksızın etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu noktada da internet kullanımının rolü büyüktür.

Yirminci yüzyılın en etkili bilgi-işlem aracı olan bilgisayar ve bilgi teknolojisinin insan yaşamını ve çevresini değiştirme hızı giderek artmaktadır. Bilginin üretilmesi, aktarılması, sağlanması ve kullanılması alanlarında yüzyılların oluşturduğu kuram ve yöntemler köklü değişikliklere uğramaktadır. Geleceğin toplumlarının bilgi toplumları olacağı gerçeği, tüm ülkeleri bu yönde bir çabaya yöneltmiştir. Bilgi- işlem teknolojisinde meydana gelen ilerlemeler ülkelerin öteki sistemlerini etkilediği gibi eğitim sistemlerini de etkilemiş, başta İtalya, ardından Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere birçok ülke 1950’li yıllardan itibaren bilgisayarla eğitimi yaygınlaştırma yönünde çalışmalar başlatmışlardır (Mercan ve ark., 2009).

Çağdaş toplumların bilgi toplumu adı verilen yeni bir toplum düzenini oluşturdukları yirmi birinci yüzyılda, tüm ülkelerin hemen hepsi çağdaşlaşma sürecindeki yarışta öne geçmek amacıyla bilgisayarlardan her alanda -özellikle eğitimde- yararlanma çabalarını artırmışlardır.

Eğitim sistemlerinde bilgisayardan genel olarak beş temel alanda yararlanıldığını belirtmek olanaklıdır. Bu alanlar, eğitim araştırmaları, eğitim hizmetleri yönetimi, ölçme-değerlendirme ve rehberlik hizmetleri, bilgisayar öğretimi ve öğretme-öğrenme etkinlikleridir (Tandoğan, 1993; Balcı, 1998).

Eğitimde bir araç olarak kullanılan bilgisayar, belirli verilerle kendisine verilen komutlar doğrultusunda işleyen bir elektronik veri işleme aracıdır. Bilgisayarlarla bu veriler üzerinde aritmetik işlemler, karşılaştırma, değerlendirme ya da yorumlar yapılabilir, belirli yorumlar ve kararlar üretilebilir. Eğitimde bilgisayar gereksinmesi, artan bilgiyi artan öğrenci sayısına tam ve dengeli olarak ulaştırabilme, karmaşıklaşan içeriği kristalize ederek öğrenciye kazandırabilme, nitel ve nicel yönden öğretmen yetersizliği ve bireysel farklılıklar gibi nedenlerden ortaya ıkmiştır (Mercan ve ark., 2009). Bilgi toplumu teknolojinin hızlı gelişimi ile ortaya çıkan durumlardan en iyi şekilde faydalanmayı bilmektedir. Bu durum bilgi edinme konusunda en çok eğitim alanında faydalanmayı beraberinde getirmektedir. Teknolojik alanda yaşanan bu gelişmeler özellikle eğitim alanında bilgisayar-internette faydalanmayı gerekli hale getirmiştir. Bilgiyi arayan, oluşturan bireyler bunu en kolay yol olan bilgisayar-internet üzerinden sağlamaya başlamışlardır.

Geleneksel eğitim ve öğrenme anlayışında iki temel öğe olan öğrenci ve öğretmen kavramları, öğrenen ve kolaylaştıran olarak değerimize uğramıştır. Bu durumda hâlâ ağırlıklı olarak kabul gören öğretmen merkezli öğretim/öğretme yaklaşımına karşı ileri sürölen öğrenci merkezli öğretim/öğretme yaklaşımına bir de öğrenen merkezli yaklaşımın eklenmesi gerekmektedir. Geleneksel anlayışın“öğrenmesi”, yerini 21.yüzyılın anlayışı olan “öğrenmeyi öğrenmeye” bırakmış bulunmaktadır. Ders kitabını ana kaynak kabul eden anlayış görsel-işitsel ve yazılı olan çok çeşitli kaynaklarla yer değeristirirken, seçkinci ve okulla sınırlı olan eğitim anlayışı yerini herkes için yaşam boyu bir eğitim anlayışına terk etmektedir. Doğaldır ki böylesine büyük değerisimlerin olduğu bir eğitim anlayışında geleneksel okuryazarlık yerini bilgi okuryazarlığına bırakmaktadır (Karahan ve İzci, 2001). Bilgi okuryazarlığının en önemli kaynağını da kuşkusuz bilgisayarlar oluşturmaktadır. Bilgisayarlarla bireyler istedikleri etkinlikleri kısa zamanda kolay bir şekilde yapabilmektedirler. Bunların içerisinde bilgiye kolay ulaşmayı sağlayan en önemli araç internettir.

İnternetin, eğitime ve eğitim sistemine büyük katkılar sağladığı da bilinmektedir. İnternetin eğitim amaçlı kullanımı, öğretmen merkezli ve öğrenci merkezli olarak iki ana başlık altında incelenebilir. Ancak, 21.yy’ın yeni bir yaklaşımı olan öğrenmeyi öğrenme de öğrenen merkezli yaklaşımı akla

getirmektedir. Bunun yanı sıra, yaşam boyu öğrenme ve öğrenme toplumu kavramları çerçevesinde İnternet ve İnternetin eğitim amaçlı kullanımı ön plana çıkmaktadır (Duman, 1998: 62-64). Günümüzde bireyler bilgiye kendileri ulaşip kendi istekleri doğrultusunda düzenleyip uygulayabilmektedirler. Bu durumun oluşmasında bilgisayarda internet kullanımını en çok başvurulan kaynaklar arasında yer almaktadır. Ancak önemli olan bilgiyi kendisi oluşturan bireylerin yeterli donanımlara sahip bireyler olmasıdır.

Eğitimdeki önemli konulardan biri de kuşkusuz öğrencilerde yaşam boyu öğrenme için gerekli olan temel becerileri geliştirmektir. İnternet öğrencilerin ihtiyacı olan bilgiyi sağlamalarına yardımcı olacak bir araçtır. İnternet onların ihtiyacı olan bilgiye ulaşmaları için sorumluluk almalarını sağlar. İnternet'teki birçok olanak buna izin vermektedir. Bu yolla öğrencilerin öğrenme ihtiyaçları karşılanabilir. Bilgiye ulaşmaları ve dünya ile iletişim kurmaları kolaylaşır (Karahan ve İzci, 2001). Kişisel bilgisayarların günlük yaşantımızın bir parçası olarak hayatımıza girmesi, internet ve iletişim teknolojilerine yönelik uygulamaları düşünsel boyuttan gerçek yaşantıya dönüştürmüştür. Başlı başına yeni bir olgu olan interneti, yapısı gereği birbirine bağlı bilgisayarların dijital olarak bilgi paylaştıkları ve çoğunlukla da güncel dilde 'sanal alem' olarak tanımlayabiliriz. İnternetin geniş alanlara yayılmasıyla birlikte kullanıcı kitlesi çeşitlenmiş, kullanım araçları da farklılaşmıştır. İnternet; tüm dünyada kullanılan bilgisayarların belirli bir bağlantı aracılığı ile birlikteliğini anlatan iletişime verilen addır. İnternet bağlantısına sahip tüm bilgisayarlar, dünya çapında örümcek ağı benzetmesindeki gibi, birlikte bir ağ oluşturmaktadırlar. İnternet bağlantısı ile bu ağın bir parçası olan bilgisayar kullanıcıları da, bu birlikteliği kullanım araçlarına göre şekillendirmektedirler (Altun, 2005:19). Dünyanın her köşesi ile rahatlıkla iletişime geçilebilmesi özellikle interneti kullanan bireyler için çok önemli bir durumdur. Ancak istenilenin kolay ve hızlı bir şekilde elde edilmesi doğru ve bilinçli kullanılmadığı takdirde çeşitli sakıncaları da beraberinde getirebilmektedir. Özellikle eğitim alanında öğrencilerin interneti kullandığını düşünürsek bu sakıncaların ortaya çıkması istenmeyen bir durum olacaktır. Günümüzde yeni yaklaşımlar ile eğitim alanında sıkça kullanılan internetin doğru kullanımı iyi belirlenmeli ve bireyler bu bakımdan bilgilendirilmelidir.

2005-2006 öğretim yılında uygulamaya giren yeni ilköğretim programı, yapısalcı anlayışa göre düzenlenmiştir. Yapısalcı kuram ilkelerine uygun olarak program, öğrencilerin öğretme ve öğrenme sürecinde etkin olmalarını vurgulamaktadır. Bu bağlamda, öğrencilerin öğretme ve öğrenme süreçlerinde bilgiyi doğrudan almak yerine, bilgiyi araştırarak yapılandırmaları ve bilgiye kendilerinin ulaşmaları ön görülmektedir. Bu durum İnternet kullanımının daha da yaygınlaşmasını sağlamaktadır (Karadağ, Yılmaz ve Aktay, 2006). Yapısalcı yaklaşımla bilgiyi kendisi oluşturan bireyler özellikle bilgi edinirken bilgiye ulaşma konusunda internette oldukça faydalanmaktadırlar. Bu araştırmaların yapılabilmesi için internet öğrencilere en iyi imkanı sunmaktadır.

2005-2006 öğretim yılında uygulamaya konulan İlköğretim programı, öğrencilerin internet gibi bilgi kaynaklarına ulaşmasını, bu bilgi kaynaklarından yararlanmada ve toplanılan verileri düzenlemede ise öğretmenlerin öğrencilere rehberlik etmesini istemektedir. Bu bağlamda, programda yapısalcı öğretim ilkelerine uygun olarak öğretmenlerin rehber ve yol gösterici, öğrencilerin ise öğretme ve öğrenme etkinliklerinde araştıran bireyler olmasının düşünüldüğü söylenebilir (MEB, 2005).

Yaşantımızın her alanında yaygın olarak kullanılan İnternet, eğitim kurumlarında da çok yaygın olmasa da kullanılmaya başlanmıştır. Yaygın olarak kullanılmamasının temelinde ise kuşkusuz İnternet dilinin İngilizce olması yatmaktadır. İnternet eğitim kurumlarında farklı amaçlarla kullanılabilir. İnternet ile sınıflar dünyaya açılmakta öğrenme ortamları daha ilginç hâle gelmektedir. Öğretmen ve öğrenciler için zaman ve mekân sınırı ortadan kalkmaktadır. 21. yüzyılda toplumlar, bireylerin yaşam boyu öğrenme için gerekli olan temel becerilerle de (bilgiye ulaşma, bilgiyi dağıtma ve bilgiyi paylaşma gibi) donanık kılmak istemektedirler. Bu becerilerin kazanılmasında İnternet yardımcı olacaktır. Çünkü internet öğrencilerin ihtiyacı olan bilgiye ulaşmalarını ve onların dünya ile iletişim kurmalarını sağlamakta ve onların öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaktadır. İnternet ayrıca sınıf ortamında iş birliğini geliştirme, bilgilerini yapılandırma ve iletişim kurma konusunda geleneksel öğretim ortamına göre daha fazla olanak sağlamaktadır. Bu durum ise ortamda öğrenciyi daha aktif kılmaktadır (Akkoyunlu, 1999: 72-82). İnternetin doğru kullanımını öğrenen öğrenciler, bilgiyi istedikleri gibi

oluşturmakta, aktif olarak bilgi oluşumunun içerisinde yer almakta ve bunları kendi hayatlarına en iyi şekilde yansıtılabilmektedirler.

İnternetin etkileşimi ile iletişime ve öğrenmeye olanak tanınmasının yanında kültürel ekonomik ve sosyal alanlarda da bir bilgi deposu olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bilgiye kolay ulaşma anlamında zaman ve mekan sınırlılıkları olmadan kullanılan bu araç, eğitimin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. İnternet bağımlılığı kavramı çok farklı parametreler ile karşımıza çıkan yoğun internet kullanımını anlatmaktadır. Gelişmiş ülkelerde internet gerek doğru kaynak ve bilgiye ulaşmak gerekse teknolojiyi tanıtmak amaçlı hem uzaktan eğitimin bir parçası hem de doğrudan klasik eğitimde ana sınıftan üniversiteye kadar yayılan bir yelpaze içinde yoğun olarak kullanılmaktadır. Gelişmemiş ya da gelişmekte olan ülkelerde ise internet kullanıma yönelik talebi farklı bir biçimde tanımlamaktadır. Bu ülkelerde yetersiz kütüphane olanaklarından kaynaklanan güncel bilgi ve dokümantasyon eksikliğinden ve internetin zaman ve mekan sınırlılıkları olmadan kullanılabilmesi özelliklerinden kaynaklanan bu kitle iletişim aracına duyulan ihtiyaç daha yoğun bir şekilde hissedilmektedir (İşman, 2006: 117-126).

Bilgi çağının bir gereği haline gelen bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaşması yerleşik her sistemi etkilediği gibi eğitim sistemini de çok boyutlu olarak etkilemiştir ve eğitim ortamlarında bilgisayar ve internetten yararlanmak kaçınılmaz bir hal almıştır. İnternet, eğitimi okula dayalı olmaktan çıkarak, okul dışı ortamları öğrenme merkezine dönüştürmüştür. Ancak, bilgisayar ve internet kullanımının, çocuklar için pek çok yönden olumlu katkıları bulunurken, denetimsiz ortamlarda internet kullanmaları sonucunda tehlikeli olabilmektedir. Bu anlamda, evde ve okulda internet kullanan ilköğretim öğrencilerinin, interneti nasıl kullandıkları ve bu süreçte kimlerle ne tür etkileşimde buldukları önem kazanmıştır (Gündoğdu, 2006).

İnsanların bilgiye ulaşma, bilgiyi paylaşma, saklama ve üretme ihtiyaçları doğrultusunda ortaya çıkan ve giderek büyüyen bir iletişim ağı olan internetin sunduğu bilgiye erişim ve iletişim hizmetleri ile eğitim başta olmak üzere, sağlık, savunma endüstri kamu sektörü gibi birçok alanda kullanılır hale gelmiştir. İnternet aracılığıyla her geçen gün değişen ve gelişen bilgiye "herkesin, her yerde ve her

zaman “ ulaşabilmesi mümkün olmaktadır (Kesim, 2002). İnternet kullanımının yaygınlaşmasıyla insanlar arası iletişimde hızlı ve kolay bir hal almıştır. Bu durum bir çok kolaylığı beraberinde getirmekle birlikte olumsuz denilebilecek sonuçları da doğurmaktadır. Bu durumda internetin her zaman, her yerde ve herkes tarafından kullanılabilceğini düşünürsek, interneti doğru kullanmanın önemini daha iyi anlamış oluruz. Her kesimden, her yaştan insanın günümüzde kolaylıkla kullanabileceği internet, özellikle çocuk yaştaki kullanıcılar için doğru kullanımı açısından büyük önem taşımaktadır.

Teknolojinin günlük yaşamda kullanımının hızla yaygınlaşmasıyla bilgisayar ve internet yaşamımızın bir parçası haline gelmiş ve çok erken yaşlarda kullanılmaya başlanmıştır. Bu gün dünyada beş yüz milyonun üzerinde internet kullanıcısı bulunmaktadır (Levy, 2003). Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) verilerine göre ülkemizde, 2001 yılında 2.5 milyon olan internet kullanıcısı sayısı 2002 yılında genel izin verilen 69 servis sağlayıcı ile birlikte yüzde 60 artarak 4 milyona ulaşmış, 2003 projeksiyonlarına göre kullanıcı sayısının yılsonu itibariyle 6 milyona ulaşmış olabileceği tahmin edilmektedir (DPT, 2001). Devlet Planlama Teşkilatı' nın verilerine bakıldığında internet kullanımının gün geçtikçe yaygınlaştığı görülmektedir. Buna göre internet kullanımı insanlar arasında hızla yaygınlaşmakta ve oluşan bu bilgi ağı gittikçe büyümektedir. Bu bilgilerin hepsinin doğru olması elbette mümkün değildir. Bunun için internetin doğru kullanımı toplumların gelişimi için büyük önem kazanmaktadır. İnsanların interneti doğru amaçlar için kullanımı ile bu çok geniş bilgi ağının topluma olan yararı giderek artacaktır. İnternetin toplum içinde bu kadar yaygınlaşması teknolojinin gelişimi ile mümkün olmaktadır. Bilim ve teknolojinin gelişimi ile bireyler bu gelişime ayak uydurmalı, sürekli kendilerini yenilemeli ve bu durumdan en iyi şekilde yararlanmasını bilmelidir.

Bilim ve teknolojinin gelişmesi ile toplumu oluşturan bireylerde aranan yeterlilikler ve nitelikler de değişmektedir. Günümüzde artık, bilgiye en kısa sürede ulaşabilen, bilgiyi ayıklayabilen, sunabilen, yorumlayabilen ve en önemlisi üretebilen bireyler hedeflenmektedir (Demirel, 2005). Bütün bu beklentiler eğitim anlayışlarının değişimine ve özellikle bireylerin yetiştirilmesinde teknolojinin kullanımına büyük bir önem kazandırmaktadır. Bireylerden beklenen bu yeterlilikler sağlandığı takdirde toplumların gelişimi de beraberinde gelecektir.

Günümüzde, dünya ölçeğinde birçok alanda büyük değişimler ve gelişmeler yaşanmaktadır. Bunlardan birisi de bilgisayar destekli öğretimin yaygınlaşması ve internetin yaygın ve yoğun bir biçimde kullanılmaya başlanmasıdır. Yakın gelecekte, bu gelişmelerin önemini iyi kavrayan ve gereğini yerine getiren toplumlar, gelişmelere yön verebilecek ve yaşanacak süreçte daha bilgili, daha gelişmiş bir düzeye ulaşacaklardır. Bilgi teknolojilerinde meydana gelen önemli gelişmelere bağlı olarak bilginin elektronik ortamlarda hızla yayıldığı bir döneme tanıklık ediyoruz. Bilgi otoyolu olarak tanımlanan internetin yaygınlaşması ile dileyen herkes bilgilere kolaylıkla ulaşabilmektedir. Toplumlar ve bireyler arasında bilginin bu hızlı paylaşımı ile bilim ve teknoloji alanında uluslararası ilişkiler ve deneyimler de artmaktadır. Artan bilgi trafiği ve bilgiye erişim kolaylıkları bilişim teknolojilerini ve interneti öğrenme ortamlarına adapte edebilen okulları ve öğretmenleri gerekli kılmaktadır. Gerekli alt yapının yanı sıra teknolojik araçların etkin kullanımı için öğretmenlerimizin gerekli donanıma sahip olarak yetiştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bilgisayara dayalı teknolojilerin eğitim ve öğretim etkinliklerinde etkin kullanımının bilgi çağının bireylerinin yetiştirilmesinde önemli bir rolü olduğu yadsınamaz (Çalışkan, 2006).

İnternet ya da sanal ortam, iletişimi parmakların ucuna kadar getirmiştir. İletişim, daha kolay bir şekilde gerçekleşmektedir. Bu yolla bilgi alışverişi ve diğer iletişim teknolojileri yoluyla kısa zamanda öğrenme olanağı doğmuştur (Avşar ve ark., 2006: 129). İnternet hayatın tüm alanlarını etkileyecek imkanlar sunuyor. İnternet vasıtasıyla dünya gerçek anlamda bir uzay köyüne dönüşmektedir. Bugün artık odamızdan çıkmadan uçsuz bucaksız bilgi oto yollarına, dünyanın en ücra köşelerine sanal seyahatler yapabilmekte, en uzak noktadaki insanlarla haberleşebilmekte, binlerce kilometre ötedeki bilgi kaynaklarına ulaşabilmektedir (<http://www.internethaftasi.org.tr/hafta98/demirel.html>).

Yaşamımızın bir parçası haline gelen internet, çocuklara yepyeni bir dünyanın kapısını açmakta hem çocuklara hem de ailelere yeni olanaklar ve deneyimler sunmaktadır. İnternetin etkili kullanımı ile çocuklar, zaman ve mekân sınırı olmaksızın istenilen her anda bilgiye ulaşabilmekte, kendi yaptıklarını da dünyaya ulaştırabilmektedirler. Ancak, internetin sunduğu bu olanakların yanı sıra, bazı riskleri de içinde barındırmaktadır. Gerçek yaşamda karşılaşılabilecek tehlikeler,

internet ortamında da bulunabilmektedir. Yetişkinler internette her hangi bir olumsuzlukla karşılaştıklarında baş edebilirken, çocukların bu konuda yardıma gereksinimi olmaktadır. İnternette çocuklar için cazip olan üç ortam bulunmaktadır. Bunlar web siteleri, elektronik posta ve sohbet odalarıdır. Bu üç ortamın çocuklara sağladığı avantajlar kadar, kontrol edilmediği takdirde, sakıncaları da bulunmaktadır.

Web siteleri (WWW), dev bir bilgi hazinesi olan ve internete bağlı bilgisayarlarda doküman, resim, müzik, animasyon ve video görüntülerin biriktiği sayfaları içeren bir hizmettir. Bu siteler çocuklara görsel, işitsel ve etkileşimli olanaklar sunmaktadır. Bu siteler aracılığıyla, çocukların bilgiye ulaşma ve ulaştığı bilgiyi yayma becerileri geliştirebilmekte ve böylece eğlenirken öğrenmektedirler. Diğer taraftan, çocukların istedikleri her web sitesine kolaylıkla erişebilme olanağına sahip olmaları, şiddet içeren, pornografi gibi hem gelişim düzeylerine uygun olmayan hem de onlar yanlış yönlendirebilecek istenmeyen sitelere de kolaylıkla erişmelerine neden olmaktadır. Ayrıca siteler üzerinden yapılabilecek olan kontrolsüz alışverişler yanlış tüketim alışkanlıkları da yaratabilmektedir.

Elektronik Posta, internetin en çok bilinen ve kullanılan uygulaması, elektronik mesaj alma ve gönderme hizmetidir. e-posta ile dünyanın her yanındaki internet bağlantısı olan kullanıcılara mesaj gönderilip, alınabilmektedir. e-posta çocuklara arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle iletişim kurma olanağı sağlamakta, bu yolla ödevlerini/projelerini yaparken yardımlaşabilmektedirler. Yaş gruplarına uygun uluslar arası e-gruplara üye olarak farklı kültürden arkadaşlar edinebilmekte, bireysel ya da grup olarak uluslararası bu projelere katılabilmektedirler. E-postcard gibi uluslararası uygulamalar bu çalışmalara örnek olarak verilebilir. Ancak bu olumlu kullanımının yanı sıra çocuklar, kim olduklarını bilmedikleri kişilerle mesajlaşarak istenmeyen diyaloglara da girebilmektedirler.

Sohbet odaları, internet üzerinde diğer insanlarla iletişim kurmanın en çabuk ve kolay yollarından biridir. İlgi alanlarına göre ayrılmış, aynı anda etkileşimde bulunan ve yazma yoluyla (klâvye aracılığıyla) yapılan sohbettir. Bu ortamlarda, elektronik posta ortamlarından farklı olarak, iki ya da daha fazla sayıda insanla aynı zaman dilimi içerisinde karşılıklı yazışarak iletişimde bulunulabilmektedir. Bu ortamlarda örneğin aynı proje grubunda bulunan öğrenciler okul sonrası evde

yaptıkları çalışmaları, planladıkları bir zaman diliminde birbirleriyle paylaşabilirler. Ayrıca, öğretmenin yönlendirmesiyle belli gruplar belli saatte öğretmenin başkanlığında bir araya gelerek ek çalışmalar yapabilmektedirler. Ancak, bu olumlu kullanımın yanı sıra çocuklar, kontrol edilmediği takdirde, kimlik bilgilerini değiştirerek, takma isimlerle kendi yaş gruplarının dışında gruplarla istenmeyen etkileşimli ortamlarda bulunabilirler (Akkoyunlu ve Orhan, 2004: 107-116).

Arama motorları, girilen bir kelime ya da cümle temel alınarak, bilgiyi bulan bir veri tabanı uygulamasıdır. Arama motorları, web' e gidip bilgiyi arayan bir arama ajanı çalıştırır. Bu bilgi indekslenir ve büyük bir veritabanında saklanır (Young, 2000: 524-531).

Arama motoru (search engine), dünyadaki hemen hemen tüm web sitelerinin listelendiği, kategorilere ayrılmış, aradığımız bilgileri en kısa yoldan ve hızlı bir şekilde ulaşmamızı sağlayan web siteleridir.

İnternet üzerinde yüzlerce hatta binlerce arama motoru bulunmaktadır. Bunların bir kısmı kendi alanlarındaki web sitelerini listelemekte, bir kısmı yerel alanlarda hizmet vermektedir. Bir kısmı da dünya üzerindeki her türlü web sitesini listelemektedir. Arama kriterlerini en aza indirmek arama motorlarındaki komut satırına (yanlarında Search, Find It, Get It gibi tuşlar bulunan kutucuklar) herhangi bir kelimeyi yazdığımızda, bu arama motoru bu kelimenin geçtiği tüm dokümanları listeler. Oysa bu dokümanların içinde işimize yaramayan öyle çok doküman listelenir ki, işimize yarayanı bulmakta zorlanmaya başlarız. Mesela bu arama motorlarından bir tanesine web yazıp aramasını istediğiniz zaman, karşımıza yüz binlerce sayfa çıkar. Diğer taraftan " web sayfası" yazıp aramasını istediğimiz zaman ise hem içinde web geçen hem de sayfası geçen tüm dokümanları listeleyeceğinden bu sefer milyonlarca doküman çıkacaktır. Oysa bunun için, internetin her yerinde olduğu gibi, büyük bir kolaylık sağlayan arama parametreleri vardır. Bu parametreleri kullanarak aradığımız dokümanlara doğrudan ulaşabiliriz.

Arama motorları 3 temel parçadan oluşur. Bu parçalar;

1) Spider: İlki "spider, bot, ant" gibi isimlere sahip olan programlar. Bu programlar tespit ettikleri sayfaları veri tabanlarına kaydederler.

2) Veritabanı: Spider tarafından ziyaret edilen, her sayfanın kopyası burada saklanır. Sayfanızda yaptığımız değişiklikler, spider tekrar uğrayıncaya kadar arama motorlarında yer almaz. Arama yapıldığında, sayfanız veritabanındaki son haline göre değerlendirilip, sıralanır. Bu yüzden kullanıcılar, ölü linkler yada çok farklı içeriklerle karşılaşabilmektedir. Google.com'da "Önbellekten oku" komutuyla kayıtlı sayfanın Google'un veritabanındaki halini görebilirsiniz.

3) Sıralama mekanizması: Üçüncü parçada sıralama mekanizmasıdır. Kullanıcın yaptığı aramaya göre, en uygun şekilde sayfaları sıralamaya çalışır. Her arama motorunda bu parçalar farklı çalışır. Bazılarında, sayfanızda frame, image map kullanmanız sorun yaratabilir. Bazıları, veritabanına alt tag larını kaydetmez.

Herbiri kendi yöntemini geliştirerek, ziyaretçilerine en iyi sonuçları getirmeye çalışır. Arama motorları, siteniz için önemliyse, kodlarınızı arama motorlarına uyumlu hale getirmeli ve üst sıralarda yer alabilmek için, optimize etmeniz gerekmektedir.

Arama motorları, sayfanızı inceleyip kelimelerin kullanılma oranlarını, yerlerini ve şekillerini ölçer. Bir kelime diğerlerine göre, çok sık olarak, hem başlıkta, hem yazılarda, hem resimlerin açıklamalarında kullanılmışsa, o sayfanın o kelimeye yönelik içeriğe sahip olduğu kanısına varılır. O kelimeyle arama yapıldığında, o sayfa, kelimeyi daha az kullanan ya da başlığında o kelimeye yer vermeyen sitelere göre daha üst sırada bulunur.

Arama parametreleri, arama motorlarına göre zaman zaman değişkenlik içerse de, tüm arama motorlarında geçerli olan bir kaç parametre vardır. İşte bunlardan birkaçı: + parametresi "ve" anlamına gelir. Arama satırına web sayfası yerine web+sayfası yazarsak, arama motoru artık bize içinde sadece web sayfası geçen dokümanları listeleyecektir. Bu dokümanların içinde web kelimesi ortada sayfası kelimesi başta veya sonda olabilir. Bu işimizi biraz daha kolaylaştırmış olacaktır. Ama hala tam aradığımız doküman bu olmayabilir. O zaman da; "" parametresini kullanmalıyız. Yani "web sayfası" yazıp aranmasını istediğimiz zaman, içinde sadece web ve sayfası yan yana geçen dokümanlar listelenecektir. - parametresi arama motorunun arama satırına "web sayfası" - eğitim yazarak aramasını istediğimiz zaman, arama motoru, içinde web ve sayfası yan yana bulunan ama eğitim kelimesi içermeyen tüm dokümanları listeleyecektir. İnternet üzerinde

binlerce arama motoru bulunmaktadır. En popüler yabancı arama motorları şunlardır; Google, Yahoo, Altavista, Lycos, Excite, InfoSeek, WebCrawler, Hotbot, AOL (MEB, 2005).

İnternetin Hizmetleri:

- e-mail:** @ elektronik posta: hızlı, ucuz ve güvenli bir şekilde haberleşme olanağı.
- www / WorldWideWeb:** Hiper media (çoklu ortam: şekil, grafik, resim, yazı, ses, görüntü, müzik..) yardımıyla Hyper Text (iç-içe-çapraz sayfalar) kullanımı.
- Newsgroups** (Haber Grupları): Herhangi bir konu üzerine dünyada tartışma olanağı.
- Ftp:** File Transfer Protocol: İnternete bağlı iki bilgisayar arasında ve dosya arşivlerinin bulunduğu bilgisayarlara girerek oradaki dosyaları kişisel bilgisayara aktarma olanağı, ağ üzerinden dosya göndermenin yoludur. Dosyaların saklandığı sitelere ftp siteleri denir. Ftp sitelerinin adresleri ftp:// ile başlar.
- Gopher:** Farklı bilgisayarlardaki metinlerin ve diğer dosyaların bulunmasını, gönderilmesini sağlar.
- **IRC:** İnternet Relay Chat: İnternet ve klavye yardımıyla gerçek zamanlı sohbet etme.
- Telnet:** Uzaktan erişim.
- **Archie:** Archie Server, tüm dünyadaki FTP Server'larının içeriklerini kapsayan bir veri bankası.

İnternetin sunduğu olanaklar oldukça geniştir. Bütün bu bilgi havuzunda insanlar bilinçsiz kullanıma yönelirlerse, interneti değişik amaçlar için kullanmaları ve internet ortamında yollarını kaybetmeleri kaçınılmaz bir sonuç olacaktır. Bu durumlar “Çocuklar internete nereden erişiyorlar?”, “İnterneti hangi amaçlarla kullanılıyorlar?”, “Ne tür siteleri ziyaret ediyorlar?”, “İnternet çocukların gelişimini nasıl etkiliyor?”, “Çocuklar, internet başında yaşamdan kopuk mu yaşıyorlar?”, “İnternet okul programlarını nasıl etkileyecek?” gibi sorular eğitimcilerin yanıtlarını aradıkları sorular olmuştur.

Günümüzde bilgisayar-internetin yaygın biçimde kullanılması yadsınamaz bir gerçektir. Yaygın bilgisayar-internet kullanımını bütün bireyler için geçerli olan bir durumdur. Bu bireyleri yaşlarına, mesleklerine vb. parametrelerle sınırlandırmak mümkün değildir. Bilgisayar-internet kullanan bireylerin içerisinde eğitim öğretimin

her kademesinden öğrencilerin de olduğunu düşünürsek, ilköğretim II. kademe öğrencileri de bu bireyler içerisinde önemli bir çoğunluk oluşturmaktadır. Bu nedenle ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayarda internet kullanmaları kadar, interneti doğru kullanmaları da önemli bir durum ortaya çıkarmaktadır.

1.2. TEZİN AMACI

Bu araştırma ile; ilköğretim II. kademe öğrencilerinin internet kullanım durumları saptanmaya çalışılmıştır.

1.3. TEZİN ÖNEMİ

Son yıllarda ilköğretim basamağında internet kullanımı Türkiye gündemindedir. Bununla birlikte ilköğretimde öğrencilere okuma-yazma ve hesaplama gibi temel becerilerin kazandırılması yanında bir de araştırma becerisinin kazandırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Çünkü her düzeydeki eğitim basamağında araştırma için, bilgi elde etme, bilgiyi düzenleme ve paylaşma açısından internet ortamı günümüzde çok geniş olanaklar sunmaktadır. Bu olanaklardan yararlanmak için ilköğretim basamağından başlanarak öğrencilere internet temel kullanım becerilerinin kazandırılması bir zorunluluk durumuna gelmiştir. Gelişmiş ülkeler her düzeydeki eğitim basamağı için internet erişimini sağlamayı eğitimde en önemli yenileşme olarak görmekte ve bu doğrultuda geliştirdikleri politikaları uygulamaya koymaktadırlar (Ersoy, 2002: 49). Bilgisayar ve internet kullanımı eğitimde çok önemli bir hal almışken öğrencilerin boş zamanlarında da interneti kullandıkları bir gerçektir. Teknolojinin ilerlemesi ve toplumdaki teknoloji hayranlığı öğrencilerin bilgisayar ve interneti kullanırken rahat davranmalarına yol açmaktadır.

Bireyler bilgisayar- internet kullanımını çok çeşitli şekillerde uygulayabilirler. Bu çeşitliliğin yararlı şekillerde olabileceği gibi istenmeyen durumları da ortaya çıkarabileceği göz ardı edilemez. İnternetin sağladığı olanaklarla, eğitim gereksinimlerinin karşılanması için kontrollü bir şekilde internet kullanımının gerçekleşmesi gerekmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin okullarda yapılandırıcı eğitim programları gereği araştırma yapması ve yaratıcılıklarını

bireysel çalışmalarla ortaya koyması yararlı olacaktır. Bu bireylerin ilköğretim çağındaki öğrenciler olduğunu düşünürsek ortaya çıkan durum daha da ciddi bir hal almaktadır. Bu yüzden ilköğretim çağındaki öğrencilerin internet kullanımlarını ne ölçüde gerçekleştirdiği önemli bir durumdur.

1.4. PROBLEM CÜMLESİ

İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar ve interneti kullanım durumları nelerdir?

1.5. ALT PROBLEMLER

i) İlköğretim II. kademe öğrencilerinin cinsiyeti bilgisayar-internet kullanım durumlarını etkiliyor mu?

ii) İlköğretim II. kademe öğrencilerinin evlerinde bilgisayar olup olmaması bilgisayar-internet kullanım durumlarını etkiliyor mu?

iii) İlköğretim II. kademe öğrencilerinin buldukları sınıflar bilgisayar-internet kullanım durumlarını etkiliyor mu?

iv) İlköğretim II. kademe öğrencilerinin yaş farklılıkları bilgisayar-internet kullanım durumlarını etkiliyor mu?

1.6. DENENCELER

i) İlköğretim II. kademe öğrencilerinin cinsiyeti bilgisayar-internet kullanım durumlarını etkilemiyor.

ii) İlköğretim II. kademe öğrencilerinin evlerinde bilgisayar olup olmaması bilgisayar-internet kullanım durumlarını etkilemiyor.

iii) İlköğretim II. kademe öğrencilerinin buldukları sınıflar bilgisayar-internet kullanım durumlarını etkilemiyor.

iv) İlköğretim II. kademe öğrencilerinin yaş farklılıkları bilgisayar-internet kullanım durumlarını etkilemiyor.

1.7. SAYILTILAR

Bu araştırmanın dayandığı temel varsayımlar şunlardır.

1- Öğrencilerin ölçme aracındaki sorulara içtenlikle herhangi bir etki altında kalmadan cevap verdikleri varsayılmıştır.

2- Geliştirilen ölçme aracının beklenen düzeyde amaca uygun olduğu varsayılmıştır.

3- Tespit edilen okulların eğitim öğretim imkanları bakımından geneli yansıttığı varsayılmıştır.

1.8. SINIRLILIKLAR

1- Bu çalışma; ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin bilgisayarda internet kullanımı ile sınırlıdır.

2- Çalışma, kapsam olarak Uşak ili ile sınırlandırılmıştır.

1.9. TANIMLAR

İnternet, bilgi üretimi ve dağıtımı kadar, iletişimin ve etkileşimin küresel olarak yayılmasında da rol alan en son yeniliklerden biridir. İnternet bilgisayarın arkasına eklenen bir kablunun telefon girişine, telefon girişinden telefon santraline ve oradan da tüm dünyaya bağlanmasıyla oluşan bir iletişim aracıdır (İşman ve Gürgün, 2008: 180). İnternet ya da "Net", dünya üzerindeki bilgisayar ve bilgisayar ağlarının birbirleri ile bağlanmasıyla ortaya çıkmış başı, sonu, kısıtlaması ya da yöneticisi bulunmayan global bir bilgisayar ağıdır (Tarhan, 1996: 70).

Bilgisayar, tasarlandığı günden bugüne kadar değişik tanımları yapılabilen bilgisayar (computer) aygıtının genel tanımı kullanıcıdan aldığı verilerle aritmetik ve mantıksal işlemleri yapabilen, ayrıca yaptığı işlemlerin sonucunu saklayabilen elektronik bir aygıt olarak yapılmaktadır (Şahin ve Önder, 2008: 26-35).

Eğitim teknolojisi, teknolojinin, özellikle bilgisayar tabanlı teknolojinin, öğrenmeyi desteklemek üzere eğitimde kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Arı ve Bayhan, 2003: 11).

Yapılandırmacı yaklaşımda öğrencinin önceki yaşantıları, öğrenmede temel oluşturur. Bilgi, konu alanlarına bağlı olarak değil, bireylerin yarattığı ve ifade ettiği şekilde yapılandırılarak var olur. Bu sebeple yapılandırmacı yaklaşımda deneysel, sübjektif ve bireyseldir (Kaptan ve Korkmaz, 2001: 41).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR

2.1. KURAMSAL ÇERÇEVE

İnternet dünya çapında bir kütüphanedir. İnternet dünyadaki tüm veri tabanlarını ve bilgisayarları birbirine bağlayan bilgisayar ağları sistemidir (ISOC, 2007). İnternet, birçok bilgisayar sisteminin birbirine bağlı olduğu, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır. Aynı zamanda, insanların her geçen gün gittikçe artan "üretilen bilgiyi saklama / paylaşma ve ona kolayca ulaşma" istekleri sonrasında ortaya çıkmış bir teknolojidir. Bu teknoloji yardımıyla pek çok alandaki bilgilere insanlar kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde erişebilmektedir. İnternet'i bu haliyle bir bilgi denizine, ya da büyükçe bir kütüphaneye benzetebiliriz. İnternet'e, bakış açımıza bağlı olarak farklı tanımlamalar da getirebiliriz: İnternet, Kişilerin değişik konularda fikirlerini serbestçe söyleyebilecekleri ortamlar barındıran bir platformdur. Evden alış-veriş, bankacılık hizmetleri, radyo-televizyon yayımları, günlük gazete servisleri vb gibi uygulamaları da düşünürsek, aslında internet aynı zamanda hayatı kolaylaştıran bir unsurdur. Tüm bu tanımların temelinde yer alan ise "Bilgiye Ulaşım ve Onu Paylaşım, sonrasında da elde edilen bilgiyi kullanım" dır. Sonuç olarak, internet, üretilen bilgilerin dolaşım sistemidir. Ticari boyutunun da ortaya çıkmasıyla yaşamla daha çok iç içe geçmeye başlamıştır.

İnternet bilgi üretimi ve dağıtımı kadar, iletişimin ve etkileşimin küresel olarak yayılmasında da rol alan en son yeniliklerden biridir. İnternet bilgisayarın arkasına eklenen bir kablonun telefon girişine, telefon girişinden telefon santraline ve oradan da tüm dünyaya bağlanmasıyla oluşan bir iletişim aracıdır (İşman ve Gürgün, 2008: 180).

İnternet birbirinden çok farklı donanım ve yazılım özelliklerine sahip olan bilgisayarların birbiriyle iletişim içinde bulunmasını sağlamaktadır. İnternetin çatısını üniversiteler, kamu kurumları ve ticari kuruluşların bilgisayarları

oluşturmaktadır. Kullanıcılar internete bu kurumlardan aldıkları hizmet aracılığıyla erişirler (İşman ve Gürgün, 2008: 180).

İnternet'in en temel işlevi, haberleşme ve iletişimdir. İnternet üzerinden dünyanın dört bir tarafıyla hızlı ve ucuz bir şekilde iletişim kurabilir, dilediğiniz her konuda araştırma yapabilir, bu süreç içinde gerekli gördüğünüz bilgi ve dokümanları bilgisayarınıza yükleyebilirsiniz. Bu bağlamda internet insanoğlunun hayatını kolaylaştıran bir iletişim ağıdır.

İnternetin köklerini 1962 yılında J.C.R. Licklider'in Amerika'nın en büyük üniversitelerinden biri olan Massachusetts Institute of Technology'de (MIT) tartışmaya açtığı "Galaktik Ağ" kavramında bulabiliriz. Licklider, bu kavramla küresel olarak bağlanmış bir sistemde isteyen herkesin herhangi bir yerden veri ve programlara erişebilmesini ifade etmişti. Licklider 1962 Ekim ayında Amerikan Askeri araştırma projesi olan İleri Savunma Araştırma Projesi'nin (DARPA - Defense Advanced Research Project Agency) bilgisayar araştırma bölümünün başına geçti. MIT' de araştırmacı olarak çalışan Lawrence Roberts ile Thomas Merrill, bilgisayarların ilk kez birbirleri ile 'konuşmasını' ise 1965 yılında gerçekleştirdi. 1966 yılı sonunda Roberts DARPA'da çalışmaya başladı ve "ARPANET" isimli projesi önerisini yaptı. ARPANET çerçevesinde ilk bağlantı 1969 yılında dört merkezle yapıldı ve ana bilgisayarlar arası bağlantılar ile internetin ilk şekli ortaya çıktı. ARPANET'i oluşturan ilk dört merkez University of California at Los Angeles (UCLA), Stanford Research Institute (SRI), University of Utah ve son olarak University of California at Santa Barbara (UCSB) idi (Gromov,1998). Kısa süre içerisinde birçok merkezdeki bilgisayarlar ARPANET ağına bağlandı. 1971 yılında Ağ Kontrol protokolü (NCP-Network Control Protokol)ismi verilen bir protokol ile çalışmaya başladı. 1972 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen Uluslararası Bilgisayar İletişim Konferansı (ICCC- International Computer Communications Conference) isimli Konferansta, ARPANET'in NCP ile başarılı bir demonstrasyonu gerçekleştirildi. Yine bu yıl içinde elektronik posta (e-mail) ilk defa ARPANET içinde kullanılmaya başladı. NCP'DEN daha fazla yeni olanaklar getiren yeni bir protokol, 1 Ocak 1983 tarihinde İletişim Kontrol Protokolü (Transmission Control Protokol/ internet protokol - TCP/IP) adıyla ARPANET içinde kullanılmaya başladı. TCP/IP bugün var olan internet ağının ana halkası olarak yerini aldı.

İnternet ve bilişim teknolojilerinin damgasını vurduğu günümüzde, özellikle gelişmiş ülkelerde eğitim de internet kullanıcı sayıları hızla artmaktadır. Türkiye gelişmiş ülkeler arasında olmasa da bu gelişmeye anlamlı ölçülerde tepki vermektedir (TBD, 2002: 67).

Türkiye’de ilk İnternet bağlantısı, 12 Nisan 1993 tarihinde yapılmıştır. İlk yıllarında sadece TÜBİTAK ve üniversitelerin kullanımına izin verilen ve sadece ODTÜ ve Ege üniversiteleri üzerinden bağlanılan İnternet’e bugün her isteyen, istediği İnternet Servis Sağlayıcı kuruluşlar üzerinden bağlanabilmektedir. Türkiye’de İnternet başlangıçta, tüm dünyada olduğu gibi, bilgi aktarımı amacıyla kullanılmıştır. 1995 yılı içinde, dünyadaki gelişime paralel olarak, Türk girişimcileri de günden güne artan bir talep ile internet ortamını; Web Sayfaları, elektronik posta ve diğer servisleri ile kullanıcıların beklentileri doğrultusunda etkileşimli olarak, özellikle tanıtım ve pazarlama için kullanmaya başlamışlardır.

Günümüzde internet o kadar büyük ve karmaşıktır ki internet’e bağlı milyonlarca bilgisayar bulunmaktadır ve her yıl bu rakam katlanmaktadır. 1980’li yıllardan beri internet’e bağlı kişilerin sayısı her ay %20 oranında artmış, NSFnet’in devreye girmesiyle bu sayı oldukça yüksek rakama fırlamıştır. Türkiye İnternet’e Nisan 1993’ten beri bağlıdır. İlk bağlantı ODTÜ’den gerçekleştirilmiştir. Ege Üniversitesi’nden olan bağlantı ise, 1994 başlarında gerçekleştirilmiştir. Bu tarihten günümüze Türkiye’de İnternet’in durumuna kısaca bakmak bize İnternet’in durumunu verir. TR-NET kelimesi Türkiye’yi ifade eden TR ve ağ anlamına gelen NET kelimelerinden oluşturulmuştur. TR-NET ülkemizin İnternet bağlantısını gerçekleştirmek ve yaymak için Tübitak ve ODTÜ tarafından oluşturulmuş bir proje ve buna bağlı yapılanmanın ismidir. Türkiye’nin İnternet bağlantısı bu proje kapsamında 1993 Nisan’ında sağlanmıştır. TR-NET kamu, özel, üniversite ve diğer sektörlerden yüzlerce kuruluşun yanı sıra evlerinden bu imkana erişmek isteyenlere de hizmet vermektedir. TÜBİTAK ve ODTÜ birlikte yürüttüğü TR – NET adı altında bir merkez oluşturulmaya çalışıldı. 1994 ten beri 1997 başına kadar bu iki kurum 64 kbps kapasite ile hizmet vermeye çalıştılar. PTT’nin özelleştirilmesi ile Türk Telekom haline gelen iletişim hizmetleri üçüncü şahıslara satılmama şartı internet servisi verecek olan şirketlere müsaade etmemektedir. Bu durum bu süre içinde Türkiye’de internetin az gelişmesine sebep olmuştur. 1997 Ocak ayından

itibaren internet hizmetleri bağlantı hızı 64 kbps den 128 kbps ye çıkartılarak hizmetlerin tekelleştirildiği TR-NET tarafından yürütülmektedir. Buna rağmen birçok yerli firmada internet hizmeti vermektedir (Açıkgöz, 1999: 34).

Türkiye’de internet kullanımına bakıldığında durumun hiçte iç açıcı olmadığı söylenebilir. Türkiye’de internet kullananların oranı %13,9 ile Avrupa Birliği ülkelerinin gerisinde kalmaktadır (DİE, 2005). Bu genel oran öğretmenlerin internette ne kadar yararlanıyor olabilecekleri hakkında da fikir vericidir. Burada beliren bir diğer sorun ise internet kullanan öğretmenlerin bunu ne amaçla kullandıklarıdır. Özellikle günümüz eğitim sürecinde üstlendiği rol dikkate alındığında kullanım amacı ve bu kullanım sonucundaki kazanımların araştırılması gereken bir sorun olduğu ortadadır (Gökdaş ve Çavuş, 2006).

İnternet Bağlantısı İçin Gerekli Olan Sistemler

En az 1.73 GHz işlemci, 512 MB bellek, 100 GB sabit disk, 256 MB VGA ekran kartı, MPEG özellikli Video Kartı (Hareketli görüntülerin alınabilmesi için).

Modem

İnternet’te en önemli özelliklerden biride hızdır. Hız birçok şeye bağlı olduğu gibi kullanılan modemin hızına da bağlıdır. Son yıllarda kullanılan modemlerin hızı da artmaktadır. Bu gün piyasada 14400 bps (saniyede transfer edilen bit sayısı) modemlerden 104000 bps ya kadar modemler üretilmektedir. Tabi ki hızları arttıkça fiyatları da artmaktadır. Bu gün Türkiye’deki verilen internet servisinin hızına göre 28800 bps lik bir modem uygun görülmektedir.

İletişim Programı

Kullanılan İşletim Sistemine uygun olarak çok çeşitli programlar kullanılmaktadır. Bur da amaç modem aracılığı ile telefon hattında iki bilgisayar arasındaki veri alışverişini sağlamaktır. Windows 3x ve Windows 95 altında çalışan grafik tabanlı kullanımı daha kolay farklı firmaların ürettiği Netscape, Explorer vb. programlar kullanılmaktadır. Bu programların yeni versiyonlarından bir önceki versiyonu internet kullanıcılarına çoğu zaman ücretsiz verilmektedir.

Telefon Hattı

Bilgisayarınızı modem aracılığı ile internet servis sağlayıcıya bağlayan bir telefon hattına ihtiyaç duyulmaktadır. Servis sağlayıcının ücretinin dışında kullandığınız saate göre şehir içi tarifeye göre bir fatura bağlı bulunduğunuz hatta gelecektir. Bunun maliyeti ise Türkiye’de telefon ücretlerinin pahalılığı ile kıyaslanarak bulunabilir.

Bağlantı Türü

Dial-up Bağlantı: Bireysel kullanıcıların bir modem aracılığı ile normal Türk Telekom telefon hattı ile bir servis sağlayıcıya bağlanmaları ile oluşan bağlantı türüdür.

X.25 Bağlantısı: servis sağlayıcıya uzak mesafede olan kullanıcıların seçtiği bağlantı türüdür. Türkiye de kullanıcılar bunun için tüm illerde birer erişim noktası bulunduran Türk Telekom’a başvurmak sureti ile bu x.25 kiralık hattından faydalanabilmektedirler.

Lan Bağlantıları: kurulumlar kendi LAN larını bir Router yardımı ile diğer yerel network ağlarına bağlanmak sureti ile bağlantı kurabilmektedirler.

İnternetin Sağladığı Olanaklar

Herhangi bir kullanıcının internet ile gerçekleştirebileceği faaliyetler şöyle sıralanabilir (Pırnar, 1996: 70-71):

- a.** Bireyler veya işletmeler arası görüşme olanağı,
- b.** Meslektaşlar ile haberleşme, makale değişimi, kitap veya yazım duyurusu, başvuru veya özet gönderme,
- c.** Belirli konularda uzmanlaşmış, elektronik tartışma ve haberleşme gruplarına katılmak, gelişmeleri izlemek, yardım almak,
- d.** Uluslar arası meslek kuruluşlarının, organizasyonların veri tabanlarına, teknik raporlara, ders notlarına erişmek,

- e. Para vermeden bazı yazılımları edinmek,
- f. Kütüphane kataloglarını taramak,
 - g. Bilim / meslek adamlarının ve kuruluşlarının adreslerini bulmak,
 - h. "On-line" servisleri kullanarak kitap, makale, donanım ve satışa hazır ticari ürünler ısmarlamak,
 - ı. Konser veya film gibi yayınları izlemek,
 - i. Bir kuruluşla ilgili bilgileri veya politikaları duyurmak,
 - j. Bir firmanın satışa sunduğu ürün veya hizmetlerinin tanıtımını ve pazarlamasını yapmak,
 - k. Bir işletmenin halkla ilişkiler faaliyetlerini yürütmek,

Bütün bu işlev ve yararları göz önüne alındığında internet sistemlerinin giderek yaşamımızın her alanında olduğu kadar, eğitim ve öğretim alanında ve bilhassa Uzaktan Eğitim Sistemleri (UES)'nin geleceğe dönük işlevleri içinde artan önem ve önceliğinin, daha hayati ve vazgeçilmez bir işlev ve değer kazandığı pek açık bir biçimde görülmektedir. Bununla birlikte, internet alanında her gün, neredeyse her saat başı yapılan yenilikler ve gelişmeler için, nasıl bir yönetim-kontrol ve eğitim-öğrenim sisteminin işletilebileceği, bu alanda yepyeni ve çok özgün çalışmaların giderek artacağına da konu olacağı açık olarak ortadadır. UES'nin uygulama sürecinde stratejik uyum öğeleri olan; UES stratejisi, yapısı, UES ile ilgili sistemler, yönetim tarzı, ortak değerler ve işletme içi yöntemler oldukça önem kazanabilecektir (Marşap ve Önder, 1996: 403).

İnternet ve Eğitim

İçinde bulunduğumuz yüzyılın ikinci yarısında tüm ülkelerde eğitim isteği aşırı bir artış göstermiş “okul patlaması” sorunu bir olgu olarak ortaya çıkmıştır. Bu patlama ekonomi, bilim, teknik vb. alanlarda olağanüstü gelişmeleri hızlandırmış veya motive etmiştir. Değişik alanlarda görülen gelişmeler eğitimin değerinin anlaşılmasına, dolayısıyla eğitime karşı istemin yoğunluk kazanmasına neden olmuştur. Artan aşırı istekten dolayı tüm dünya ülkelerinde eğitim sorunları çığ gibi büyümüş, eğitim krizleri ülkeleri tehdit eder boyutlara ulaşmıştır. Bu durum

karşısında bütün ülkeler öğretmen yetiştirme başta olmak üzere, yeni okullar inşa etme, var olan tesis ve donanımları etkili biçimde kullanma, öğrenim sürelerini uzatma, ikili öğretim, gece öğretimi gibi uygulamalara ağırlık vermişlerdir (Özen, Gülaçtı ve Çıkılı, 2004).

Günümüzde eğitim sorunlarının geleneksel yollarla çözümlenmeyeceği anlaşılmış bulunmaktadır. Artan ve çözülmeyi bekleyen eğitim sorunları eğitimci ve bilim adamlarını yeni arayışlara sevk etmiş ve bunun sonucunda bilgisayar sistemleri tüm dünya ülkelerini sarmış bulunmaktadır. Bugün dünya ülkelerini saran bu ağlar vasıtası ile milyonlarca insan aynı anda bilgilerini birbiriyle paylaşabilmektedir. Bu paylaşımda muhakkak ki öğrencilerde değişik ölçülerde yararlanmaktadırlar.

Bugün teknoloji ve iletişim alanında piyasaya sürülen kaynakların örgün ve yaygın eğitim etkinliklerine oldukça önemli katkılar yaptığı şüphesizdir. Bilgi Teknolojisi çağını yaşamaktayız. Öyleyse bu teknoloji insan yaşamını geniş ölçüde etkilemektedir. Bugün tüm insanlığın kullanmakta olduğu radyo, teyp, video, bilgisayar sistemleri ve buna bağlı internet sistemleri insanların değişik amaçları için değişik alanlarda sıkça kullandıkları vazgeçilmez birer araç olarak kendini göstermektedir (Özen, Gülaçtı ve Çıkılı, 2004).

Bilgi teknolojilerinin hergün biraz daha gelişip yaygınlaşmalarında önemli yeri olan bilgisayarlar, birçok yeni bilgi teknolojisinin oluşumunda ana öge olmaktadır. Çeşitli ek donanım bağlanmasına açık olan bilgisayarlar bu sayede çok amaçlı işlevselliğini sürdürmektedir. Eğitim sürecine damgasını vuran ve yaygınlaştırılması konusunda büyük projeler ve çalışmalara girilen bilgisayarlar özellikle etkili eğitsel yazılımların hazırlanmasıyla öğretme-öğrenme sürecine önemli katkılar sağladığı, yapılan bilimsel araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur. Her ne kadar bilgisayarların eğitsel ortamlarda yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar ve gerekli öğretmen eğitimi konusunda nitelik ve nicelik olarak tartışmalar ve eleştiriler sözkonusu ise de, bilgisayarlaşma sürecinin eğitsel ortamlarda yerini alma süreci hızla devam etmektedir. Çünkü mevcut araştırmalarda incelendiğinde bilgisayarlar;

- Öğrencinin kendi öğrenme hızına göre öğrenmesine olanak tanınması,
- Diğer eğitsel ortamlara nazaran daha kalıcı yaşantılar kazandırması,

- Yazılımlar aracılığı ile öğrenilen konuya özgü resim, animasyon, hareketli gerçek görüntü filmleri vb. olanakları sunarak öğrenmeyi daha kısa ve etkili biçimde gerçekleştirmesi,
- Gerek öğrencinin kendisini ve gerekse öğretmenin öğrencinin öğrenme düzeyini takip olanağı tanınması, özelliklerine sahiptir (Tor ve Erden, 2004).

Gelişmekte olan kitle iletişim teknolojileri bağlamında dünyada uzaktan eğitim sistemlerinin tarihsel analogik yapılan incelendiğinde aslında tüm farklı uzaktan eğitim modellerinin temelinde aynı sorunların var olduğu görülmektedir: Bilgiye aç olan ancak ekonomik, fiziksel ve zaman yetersizliği vb. nedenlerle orta ya da yüksek öğrenim olanağı bulamayan bireylere, öğrenim görebilecekleri uygun koşulları sağlama ve eğitimde fırsat eşitliği yaratma kaygıları yılar boyunca eğitim bilimcilerin temel sorunu olagelmıştır (Açıkgöz, 1999: 34).

Bireylerin sözü edilen sınırlılıkları doğrultusunda evlerinden çıkmadan eğitim almalarını amaçlayan uzaktan eğitim modellerinin dünyadaki ilk örnekleriyle mektupla eğitim sürecinde karşılaşıldığına, değinilmiştir. Bu süreçte modelin hedef aldığı temel öğrenci gurupları; evlerinde, üniversitenin onlara gönderdiği kitapları okuyup, yine üniversite tarafından yollanan sınav sorularını evlerinde yanıtlayarak üniversite mezunu olabiliyorlardı. Bu yöntemin, bir ara ülkemizde, meslek edindirme amacıyla "elektrik-elektronik " eğitimi alanında sertifika vermeyi amaçlayan ve kamusal eğitim kurumları dışında, özel kurslar ve girişimciler tarafından da kullanıldığı bilinmektedir. Halen Türkiye'de üniversiteye ve özel okullara hazırlık evresinde kullanılan fakat yaygınlık kazanamayan bu model, aslında Amerika Birleşik Devletleri ve Avustralya'da yaygın olarak kullanılmaktaydı (Açıkgöz, 1999: 34).

Gelişen ve değişen teknolojik yapılanmalar küresel eğitimde yaygın ve ortak çözümlerin geliştirilmesine olanak verirken, aynı zamanda bireylerden beklentilerin hızla artmasına, eğitim kalitesinin uluslararası standartlar içinde değerlendirilmesine yol açmaktadır. Eğitim kalitesinin yükseltilmesi ve eğitim olanaklarının yaygınlaştırılması, her kıtada, tüm uluslararası platformlarda öncelikle ele alınmaktadır. Ulusal nitelikteki beklentiler ve projelendirmeler, donanım ve yazılımların geçirdiği değişim, yeni deneyimler, beceriler kazanmak, dil öğrenmek,

problem çözümlerinde uluslararası bilgiye erişim ve kullanma imkânları, yeni kültürlerle açılımlar, başka çalışma disiplinleri ve fikirleri ile uyum sağlamak amacıyla artık uluslararası ölçütlere açılmaktadır (Erbarut, 2003).

İletişim teknolojilerinin gelişmesiyle eğitimde uzaklılık sorunu ortadan kalmaktadır. Bu sorunu ortadan kaldıran kuşkusuz iletişim araçlarının yaygın biçimde kullanımıdır. Yeni iletişim teknolojileri ile eğitim alanında güncelliğin sağlanması için bir çok imkan ortaya çıkmaktadır.

Teknolojideki gelişmeler öğrenme sürecinde bireylerin teknoloji ile daha iç içe olmalarına, dünyadaki gelişmelerden haberdar olarak, kendilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktadır. Geniş bir bilgi havuzunun olması öğrenme aşamasındaki bireylerin eğitimcilerinden beklentilerinin yüksek olmasına neden olmakta ve bu gelişmeler sayesinde eğitimcilerin de kendilerini sürekli güncel tutmaları gerekmektedir (Ülgen ve Acar, 2004). Günümüzde bireyler bilginin kaynağına kolayca ulaşmakta, birinci elden bilgi edinme olanağına sahiptirler. Bu durum teknolojinin öğrenmede önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Teknolojik gelişmeler sayesinde, eğitim sisteminin yapısı, öğrenme öğretme ortamları ve uygulanan faaliyetler değişim göstermektedirler. Teknolojiyi kullanan okulların daha kaliteli hizmet vererek başarılı oldukları bilinmektedir. Çalışmalar, internetin eğitimle bütünleştirilmesinin bilgiye ulaşmayı, uzmanlarla iletişime geçme olanaklarını, dış kaynaklara ulaşmayı arttıracaklarını ve öğretmenlerle öğrencilerin öğrenmeye yönelik motivasyonlarını arttıracaklarını göstermektedir (İşman ve Gürgün, 2008).

Öğrenci ile öğretilecek konu arasındaki iletişimin öğrencinin anlayacağı düzeye indirgenmesine yardımcı olan her tür malzeme eğitim teknolojisinin çalışma alanı içerisinde yer almaktadır. Öğretmen, tebeşir ve karatahtadan eğitsel video ve sanal ortam yazılımlarına kadar geniş bir yelpazedeki eğitsel materyalleri kullanabilir. Teknolojik gelişmelerin her yaşta insanı etkilediği günümüzde, kendi öğrenme ve gelişimini kontrol edip yönlendirmeye yeni başlayan bireylerin okumaya ne kadar zaman ayırdıkları önemli bir sorundur. Televizyon ve bilgisayar oyunlarının, okul çağı çocuklarının uzun zamanını aldığı gözlenirken, bunlarla birlikte daha cazip olanaklara sahip internet de öğrencilerin okul dışı zamanını işgal etmeye başlamıştır.

İnternet kaynaklarına erişim ve çocuklar için uygunsuz sayfalara herkesin ulaşma olanağı hala problem olmayı sürdürürken, İnternet'in çocukların okuma becerilerini olumsuz etkilediği belirlenmiştir (Akpınar, 1999). İstanbul ve Kocaeli'de 194 öğrenci ile yapılan aynı araştırmada evinde bilgisayar olan öğrenci sayısı 85 (%44), evinde bilgisayar olmayan öğrenci sayısı 109 (%56) olarak saptanmıştır. Evinde bilgisayar olan öğrencilerin 35'i (%43) İnternet'e bağlıdır, bu oran tüm örneklem için %18'dir. Çalışmaya katılan öğrencilerin 50'si (%26) sadece bir işletim sistemi (DOS, Windows, Mac gibi) bilirken, 80'i (%41) birden fazla işletim sistemi bilmektedir. Hiç bir işletim sistemi bilmeyen öğrenci sayısı ise (%33) 64'dür. Önemli bir oranda öğrenci (%42=82) ise burada adı geçen programlardan hiç birini bilmemektedir (Tor ve Erden, 2004).

Ülkemizde ev bilgisayarlarında çok az eğitsel yazılım olması ve öğrencilerin bilgisayarı bir oyun makinesi olarak kullanmaları öğrencilerin bilgisayar olanaklarından yeterince yararlanmamasına neden olmaktadır. Verilerden görüldüğü üzere öğrencilerin sadece yarısı, müfredat konularını öğrenmek veya öğrenmelerini geliştirmek amacıyla bilgisayar olanaklarından yararlanmaktadır. Kelime işlem, tablo ve grafik, çizim ve boyama programları da az sayıda öğrenci tarafından bilinmektedir. Bilgi teknolojilerinin öğrenilmesi ve bunların öğretme-öğrenme için daha fazla kullanıma sokulması gerekmektedir. Her ne kadar ülkemizde internet ortamıyla iletişim kuran öğrenci sayısı az ve öğrencilerin okuduğunu anlama yetisi diğerlerinden düşükse de internet'e bağlı öğrenci sayısının artırılması önemlidir. Bu konuda servis sağlayıcı firmaların eğitsel amaçla kullanım için internet'e bağlananlara indirim yapmaları sağlanabilir. Diğer bir önemli husus da öğrencilerin ve ailelerin bilgisayar ve internet ortamlarından daha verimli nasıl yararlanılabileceğini öğrenmeleridir. Bilgi teknolojilerini eğitsel amaçla kullanmadan önce bunların kullanımını öğrenmek gelmektedir. Öğrencilerin %33'ü hiç bir işletim sistemi bilmemektedir. Bu nedenle temel eğitimden mezun olacak her öğrencinin en az bir işletim sistemini kullanmayı öğrenmesi için her okulun bir bilgisayar laboratuvarına ve ilgili yazılımlara olan gereksinim ortadadır (Tor ve Erden, 2004).

2.2. İLGİLİ LİTERATÜR

Pastore (1998) İngiltere’de 6–16 yaş arasındaki 3805 öğrencinin internet kullanım amaçlarını özetlediği çalışmada, öğrencilerin üçte birinin interneti kullandığını ve interneti sırasıyla eğlence, oyun, sohbet ve bilgiye ulaşma amaçlı kullandıklarını belirtmiştir. Bu çalışmada da Becker (2000)’in araştırmasında olduğu gibi öğrencilerin yaşı büyüdükçe internetin bilgiye ulaşım ve iletişim amaçlı kullanımının arttığı belirtilmiştir.

Becker (2000) “Kim internette kim değil? Çocukların bilgisayar teknolojilerine erişim ve kullanım amaçları” başlıklı betimsel çalışmada, farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki ailelerden 7 –15 yaş arasındaki öğrencilerin bilgisayar teknolojilerine erişim ve kullanım amaçlarını incelemiştir. Bu çalışmada, üst sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencilerin internete evden ve okuldan erişim olanaklarının alt ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencilere göre daha fazla olduğu; internete evden erişimin öğrencilerin yaşı ve bilgisayarın kapasitesine bağlı olduğu belirtilmiştir. Aynı çalışmada evden internete erişim olanağının sınırlı olabileceği bu nedenle de okulların, evden bu olanağa sahip olmayan öğrencilere internet kullanma olanağı sunarak sayısal uçurumu azaltabileceği vurgulanmıştır. Çalışmada öğrencilerin interneti kullanım amaçları da incelenmiş ve öğrencilerin interneti en fazla oyun amaçlı, daha sonra ise sırasıyla iletişim ve bilgiye ulaşım amaçlı kullandıkları belirlenmiştir. Ancak, öğrencilerin yaşı büyüdükçe interneti bilgiye ulaşım ve iletişim amaçlı kullandıklarının altı çizilmiştir.

9 – 17 yaş grubundaki öğrencilerin hangi sıklıkla internet kullandıklarını araştıran çeşitli çalışmalarda, internet kullanım sıklığının günde birkaç saatten, haftada birkaç saate kadar değişen bir yelpaze içinde yer aldığı görülmektedir (Subrahmanyam, Kraut, Greenfield, ve Gross, 2000; UCLA İnternet Report, 2000, 2001, 2003). Söz konusu çalışmalarda çocukların interneti sırasıyla oyun, iletişim (e-posta ve sohbet) ve bilgi amaçlı kullandıkları belirlenmiştir.

Kanada Medya Farkındalık Ağı (2001) (Canada Media Awareness Network) tarafından yapılan çalışmada 9–17 yaş arasındaki 5682 öğrencinin interneti kullanım amaçları ve internet kullanım sıklıkları araştırılmıştır. Öğrencilerin interneti sırasıyla oyun, e-posta, eğlence amaçlı sörf, sohbet ve ödev için web’ de bilgiye ulaşma

amaçlı kullandıkları; öğrencilerin % 78'inin internete evden ulaştıkları ve öğrencilerin ortalama günde bir saat internet kullandıkları belirlenmiştir.

Bayraktar (2001)'in "İnternet Kullanımının Ergen Gelişimindeki Rolü" adlı çalışmasında internetin ergen gelişimindeki rolünü incelemiştir. Araştırmada Kıbrıs'ta yaşayan 12–17 yaş arası okula devam eden 686 ergenle çalışılmıştır. Araştırma sonucunda interneti çoğunlukla erkek ergenler ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki kişiler tarafından kullanıldığı bulunmuştur. Sosyo-ekonomik düzey arttıkça internet kullanımını da artmaktadır. Ergenlerin interneti genellikle eğlence ve iletişim amaçlı kullandıkları ortaya çıkmış, internetin çoğunlukla eğitim dışı kullanıldığı düşünülmüştür.

Bilgi Ağları İstatiksel Araştırması (Knowledge Networks Stastiscal Research) (2002) tarafından yapılan "Çocuklar Teknolojiyi Nasıl Kullanıyorlar?" başlıklı çalışma ABD'deki 6-17 yaş grubundaki 17.000 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin altıda birinin bilgisayarı bulunduğu, bunların da % 84'ünün internet bağlantısının olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin interneti sırasıyla oyun, e-posta, web' den bilgiye ulaşma ve sohbet amaçlı kullandıkları belirlenmiştir.

Amerikan Ulusal Okul Kurulu Vakfı (2002)'nin "Çocukların internet kullanımı" başlıklı araştırmasında ulusal çapta, 12–17 yaş arasında çocukları bulunan 17350 aileye ulaşılarak çocukların interneti hangi amaçlarla ve nasıl kullandığı, internetin çocuklarının yaşamındaki yeri gibi sorular sorulmuştur. Çalışmaya katılan ailelerin 9–17 yaş arasındaki çocuklarına da benzer sorular sorulmuş, 9–17 yaş arasındaki çocukların %61'nin internet kullandığı, bunların %73'nün ortalama günde bir saat internette olduğu, %43'ünün yalnızca evden, %23'ünün okuldan ve diğerlerinin okuldan ve evden internete bağlandığı, çocukların genel olarak interneti sırasıyla iletişim (e-posta, sohbet), oyun ve eğitim amaçlı kullandığı saptanmıştır. Ancak 13–17 yaş arasındaki çocukların %32'si interneti eğitim amaçlı kullandıklarını belirtmişlerdir. Aileler ise internetin risklerine (on-line izolasyon, şiddet, pornografi, tüketim alışkanlıkları gibi) rağmen, çocuklarına daha fazla yararı olduğuna inandıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte ailelerin sadece %28'i

çocuklarının interneti nerede ve nasıl kullandıklarını izleyebildiklerini belirtmişlerdir.

Jackson, Von Eye, Biocca, Barbetsis, Zhao ve Fitzgerald (2003)'ın araştırmasında çocukların internet başında günde ortalama bir buçuk saat zaman geçirdikleri ve çalışmaya katılan öğrencilerin sırasıyla sohbet, oyun ve bilgiye ulaşma amacıyla interneti kullandıkları belirlenmiştir. Okul çalışmaları için, öğrencilerin % 52'si interneti haftada bir kez, % 28'i de ayda bir kez kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 48'i evden, % 27'si okuldan, % 22'si evden ve okuldan, diğerlerinin de kütüphane, arkadaş evi gibi yerlerden internete bağlanmaktadır.

Akkoyunlu ve Orhan (2004)'ın "İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanımları Üzerine Bir Çalışma" adlı araştırmasında ilköğretim öğrencilerinin internete erişim ve kullanım amaçları incelenmiştir. Çalışmada veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun interneti sıklıkla kullandıkları, yaş büyüdükçe internet kullanma oranında artış olduğu; "oyun" amaçlı kullanımın yaş büyüdükçe azaldığı, "bilgiye ulaşma", "oyun" ve "haberleşme" gibi çok amaçlı kullanımın arttığı görülmüştür.

Gökçearslan (2005)'ın "İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Evde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri" adlı çalışmasında, öğrencilerin evde bilgisayar ve İnternet'i kullanımlarıyla ilgili olarak "bilgisayara sahip olma, bilgisayarın evdeki konumu, kullanım amacı ve süresi, yardım gerektiğinde başvurulacak kaynaklar vb gibi" durumları ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara'da bir ilköğretim okulunun 4-8 sınıfları ve bir lisenin 9-11 sınıflarında yer alan ve evinde bilgisayarı olan 149 öğrenci ve bu öğrencilerin velilerinden 109'u oluşturmuştur. Araştırma sonucunda öğrencilerin bilgisayarı eğlence ve öğrenme amaçlı kullandıkları, bilgisayar başında yaklaşık 2 saat zaman geçirdikleri, öğrencilerin oyun türü programlara eğitici programlara göre daha fazla ilgi gösterdikleri saptanmıştır.

Gündoğdu (2006)'nın "İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Amaçları" adlı araştırması ile ilköğretim öğrencilerinin internet

kullanım düzeyleri ve amaçlarını ğrenci görüşlerine dayalı olarak ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde ve 2005–2006 ğretim yılında Elazığ il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı, toplam 30 ilköğretim okulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya ilköğretim okullarının 4.5.6.7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören 408'ikiz, 342'si erkek olmak üzere toplam 750 ğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin internet yeterlik düzeyleri orta derece olan “Orta düzey” seviyesindedir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun interneti sıklıkla kullandıkları, yaş büyüdükçe internet kullanma oranında artış olduğu görülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, çalışma grubu, veri toplama aracı ve uygulaması ile verilerin işlenmesi ve çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel teknikler üzerinde durulmuştur.

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ

İlköğretim II. Kademe öğrencilerinin bilgisayar-internet kullanım durumlarını değerlendirmek hedefiyle yapılan betimsel nitelikte bir çalışmadır. Betimsel nitelikteki araştırmalar; mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedefler. Genellikle bir survey yöntemi olan betimleme yöntemi, geniş grupların katılımıyla gerçekleştirilen bir çalışmadır. Çok sayıda obje ya da denek üzerinde ve belirli bir zaman kesiti içinde yapılır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Kaptan, 1993: 59).

Bu araştırmada ilköğretim ikinci kademe 6, 7 ve 8. sınıfların bilgisayarda internet kullanım durumlarını ortaya çıkarmak için genel tarama modeli içerisinde literatür tarama tekniği ve anket yöntemi uygulanmıştır.

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın evrenini Uşak il merkezinde bulunan 65 ilköğretim okulu, örnekleme ise bu okullardan uygun örnekleme yöntemiyle seçilen öğrenciler oluşturmuştur. Uşak il merkezinde bulunan 65 ilköğretim okulu eğitim öğretim imkânları bakımından 3 bölüme ayrılmıştır. Bu bölümler, üst düzey eğitim öğretim imkânına sahip okullar, orta düzey eğitim öğretim imkânına sahip okullar, düşük

düzyey eğitim öğretim imkânına sahip okullar olarak belirlenmiştir. Belirlenen okullar göz önünde bulundurularak her bölümü temsil etmesi için bölümlerden birer okul seçilmiştir.

3.3. ÖLÇME ARACININ GELİşTİRİLMESİ

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak, bilgisayarda internet kullanma durumunu tespit etmek için geliştirilen ölçme aracı kullanılmıştır.

Araştırmanın verileri ilköğretim II. kademe öğrencilerine sunulan ölçek yoluyla elde edilmiştir. Veri toplama aracının geliştirilmesi öncesinde; konu ile ilgili araştırmalar, yayın ve kaynaklar taranmış, benzer ölçekler incelenmiştir. Elde edilen verilerle ilköğretim II. kademe öğrencilerine uygun, öğrencilerin internet kullanım durumlarını belirlemeye ilişkin soru maddelerini kapsayan ölçek geliştirilmiştir.

Veri toplama aracı tez danışmanı ve ilgili uzmanlar tarafından incelenerek ölçek maddeleri bu görüşler doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Hazırlanan ölçekte 4 değişken ve 20 madde bulunmaktadır.

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Veri toplama aracı, ilgili kurumlardan gerekli izinler alınarak 2007-2008 eğitim öğretim yılının ikinci yarı yılında, Uşak il merkezindeki 3 ilköğretim okulunda 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinden toplam 450 kişiye uygulanmıştır.

Uygulama öncelikle Uşak il merkezindeki ilköğretim okullardaki müdürler ve öğretmenlerle taslak anket üzerinde görüşülerek 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerine sınıflarında uygulanmış, geri dönüşümleri o anda sağlanmıştır. Uygulanan 450 ölçeğin 444' ünün geri dönüşümü sağlanmıştır.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

Uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın amaçlarına uygun olarak, araştırmaya

katılan öğrencilerin kişisel bilgileri, yorumları ve görüşlerini betimlemek için frekans (f), yüzde (%) hesaplamaları uygulanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. TABLOLAR VE YORUMLARI

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

<i>Cinsiyet</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Kız	221	49,8
Erkek	223	50,2
Toplam	444	100,0

Tablo 1 'de görüldüğü gibi, araştırmaya toplam 444 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerden 221'inin kız öğrenci, 223'ünün erkek öğrenci olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yüzdelik dağılımlarına bakıldığında ise, %49,8'inin kız öğrenci, %50,2'sinin ise erkek öğrenci olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımı

<i>Öğrenci yaşları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
12 yaş	159	35,9
13 yaş	138	31,2
14 yaş	133	30,0
15 yaş	13	2,9
Toplam	443	100,0

Tablo 2'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan 443 öğrenciden %35,9'u 12 yaşında, %31,2'si 13 yaşında, %30'u 14 yaşında ve %2,9'u 15 yaşındadır.

Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğunun 12, 13 ve 14 yaş gurubu öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı

<i>Sınıflar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
6. sınıf	151	34,0
7. sınıf	149	33,6
8. sınıf	144	32,4
Toplam	444	100,0

Araştırmaya ilköğretim II. kademe öğrencileri katılmıştır. İlköğretim II. kademe öğrencileri 6., 7. ve 8. sınıfta okuyan öğrencilerden oluşmaktadır. Tablo 3'te görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin %34'ü 6. sınıfa devam etmekte, %33,6'sı 7. sınıfa devam etmekte ve %32,4'ü 8. sınıfa devam etmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bilgisayar Sahibi Olma Durumları

<i>Öğrencilerin bilgisayar sahibi olup olmamaları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Var	308	69,8
Yok	133	30,2
Toplam	441	100,0

Tablo 4'te görüldüğü gibi, araştırmaya katılan 441 öğrenciden 308'inin evinde bilgisayar bulunmaktadır. Bunu yanı sıra 133 öğrencinin evinde ise bilgisayar bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin, evlerinde bilgisayar bulunup bulunmama durumunun yüzdeliklerine baktığımızda ise, %69,8'inin evinde bilgisayar bulunmakta iken, %30,2'lik bir bölümünün bilgisayar sahibi olmadığı görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılanların büyük kısmı evinde bilgisayara

sahiptir. Evinde bilgisayar olan öğrenciler ile evinde bilgisayar olmayan öğrenciler arasında büyük bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun sonucunda ilköğretim II. kademe öğrencilerinin büyük bir kısmının evinde bilgisayar olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 5. Derslerde Bilgisayar Kullanılma Durumu

<i>Okulda bilgisayar kullanma durumları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Hiç işlenmiyor	56	13,5
2-3 saat	356	85,6
4-5 saat	3	,7
6-7 saat	1	,2
Toplam	416	100,0

Tablo 5’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin %85,6’sı haftada 2-3 saat bilgisayar kullanılarak ders işlendiğini belirtmişlerdir. %13,5’i ise bilgisayar kullanarak hiç ders işlenmediklerini belirtmişlerdir. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun okullarda haftada 2-3 saat arasında bilgisayar dersi işledikleri görülmektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Seviye Durumları

<i>Bilgisayar kullanma seviyeleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Düşük seviye	18	4,1
Orta seviye	312	70,4
Yüksek seviye	113	25,5
Toplam	443	100,0

Tablo 6’da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin %70,4’ü bilgisayar orta seviyede kullanabildiklerini belirtmiştir. %25,5’i ise bilgisayar kullanma seviyelerinin yüksek olduğunu belirtmişlerdir. %4,1’lik bir kısım ise bilgisayar kullanma seviyelerini düşük olarak belirtmiştir. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar kullanma seviyelerinin büyük bir çoğunluğunun orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Bununla beraber bilgisayar kullanma seviyelerinin düşük olduğunun söyleyen öğrencilerin sayıları oldukça azdır.

Tablo 7. Öğrencilerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrendikleri Yerlere Göre Durumları

<i>Bilgisayar kullanmayı öğrendikleri yerler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Okul	147	33,3
Ev	241	54,6
İnternetkafe	34	7,7
Diğer yerler	19	4,3
Toplam	441	100,0

Tablo 7’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin %54,6’sı bilgisayar kullanmayı evde öğrendiklerini belirtmişlerdir. %33,3’ü bilgisayar kullanmayı okulda öğrendiklerini belirtmiştir. %7,7’si ise internet kafelerde bilgisayar kullanmayı öğrendiklerini belirtmiştir. %4,3’lük bir kısım ise ev, okul ve internetkafe dışındaki yerlerde bilgisayar kullanmayı öğrendiklerini belirtmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Bilgisayar Kullandıkları Yerlere Göre Durumları

<i>Bilgisayarı kullandıkları yerler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Okul	169	38,1
Ev	201	45,4
İnternetkafe	56	12,6
Diğer yerler	17	3,6
Toplam	443	100,0

Tablo 8’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin %45,4’ü bilgisayarı evde kullandığını belirtirken, %38,1’i bilgisayarı okulda kullandığını ifade etmiştir. Bilgisayarı internetkafelerde kullandığını belirtenler ise katılımcıların %12,6’sını oluşturmaktadır. %3,6’lık bir kısım ise ev, okul ve internetkafe dışında kullandıklarını belirtmiştir. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayarı sıklıkla kullandıkları yerlerin okulları ve evleri olduğu saptanmıştır. Katılımcıların internet kafelerde bilgisayar kullanmalarının düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 9. Haftalık Bilgisayar Kullanım Durumları

<i>Haftalık bilgisayar kullanımı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Hiç kullanmıyorum	16	3,6
1 saatten az	125	28,3
1-3 saat	161	36,4
3-5 saat	88	19,9
5 saatten fazla	52	11,8
Toplam	442	100,0

Tablo 9’da görüldüğü gibi, öğrencilerin %36,4’lük bir bölümü 1-3 saat kadar bilgisayar kullandıklarını ifade etmiştir. %28,3’lük bir bölümü ise bilgisayarı 1 saatten az kullandığını belirtmiştir. %19,9’luk bir bölümü haftada ortalama 3-5 saat kadar bilgisayar kullandığını belirtirken %11,8’lik bir bölümü ise 5 saatten fazla bilgisayar kullandığını belirtmiştir. %3,6’lık bir bölümü ise hiç bilgisayar kullanmadığını ifade etmiştir.

Tablo 10. Bilgisayar Kullanım Amaçlarına Göre Durumları

<i>Bilgisayar kullanım amaçları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Oyun oynama	135	30,2
Ödev hazırlama	255	57,3
Diğer	53	12,0
Toplam	443	100,0

Tablo 10’da görüldüğü gibi, katılımcıların %57,3’ü bilgisayarı ödev hazırlama amacıyla kullandığını belirtmiştir. %30,2’lik bir bölümü oyun oynama amacıyla bilgisayar kullandığını ifade etmiştir. %12’lik bir bölümü ise farklı amaçlar için kullandığını belirtmiştir. Tablodan hareketle araştırmaya katılan ilköğretim II. kademe öğrencilerinin yarısından fazlası bilgisayarı ödev hazırlama için kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 11. Haftalık İnternet Kullanım Durumlarına Göre Dağılımları

<i>Haftalık internet kullanımı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Hiç kullanmıyorum	28	6,3
1 saatten az	144	32,5
1-3 saat	161	36,3
3-5 saat	76	17,2
5 saatten fazla	34	7,7
Toplam	443	100,0

Tablo 11’de görüldüğü gibi, katılımcıların %36,3’lük bir kısmı haftada 1-3 saat kadar internet kullandıklarını belirtmiştir. %32,5’lik bir kısmı haftada 1 saatten az internet kullandığını ifade etmiştir. %17,2’lik bir kısmı 3-5 saat kadar internet kullandığını ifade etmiştir. %7,7’lik bir kısmı 5 saatten fazla bilgisayar kullandığını belirtmiştir. %6,3’lük kısmı ise hiç internet kullanmadığını ifade etmiştir.

Tablo 12. İnterneti Kullanma Zamanlarına Göre Durumları

<i>İnterneti kullanma zamanları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
09:00-12:00	24	5,6
13:00-16:00	119	27,5
17:00-20:00	205	47,6
20:00 ve sonraki saatler	81	18,9
Toplam	429	100,0

Tablo 12’de görüldüğü gibi, katılımcıların %47,6’sı saat 17:00 ile 20:00 arasında interneti kullandıklarını belirtmiştir. %27,5’i 13:00 ile 16:00 arasında

interneti kullandıklarını belirtmiştir. %18,9'u 20:00'dan sonra kullandıklarını belirtmiştir. %5,6'sı ise interneti 09:00 ile 12:00 saatleri arasında kullandıklarını belirtmiştir. Tabloya göre, araştırmaya katılan ilköğretim II. kademe öğrencileri interneti en çok 17:00-20:00 saatleri arasında kullanmaktadırlar.

Tablo 13. İnternet Kullanım Amaçlarına Göre Durumları

<i>İnternet kullanım amaçları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Oyun oynama	121	27,3
Sohbet etme	56	12,6
Ödev hazırlama	219	49,3
Hobi	37	8,3
Diğer	11	2,5
Toplam	444	100,0

Tablo 13'te görüldüğü gibi, katılımcıların %49,3'lük bir bölümü interneti ödev hazırlama amacıyla kullandıklarını belirtmiştir. %27,3'lük bir bölümü interneti oyun oynama amacıyla kullandığını ifade etmiştir. %12,6'luk bir kısmı interneti sohbet etme amacıyla kullandığını belirtmiştir. %8,3'lük bir bölümü interneti hobi olarak gördüğü belirtmektedir. Tablodan hareketle araştırmaya katılan ilköğretim II. kademe öğrencilerinin interneti en çok ödev hazırlamada kullandıkları görülmektedir.

Tablo 14. Arama Motoru Kullanım Durumlarına Göre Dağılımları

<i>Arama motoru kullanma durumları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	327	75,2
Hayır	105	23,8
Toplam	432	100,0

Tablo 14'te görüldüğü gibi, katılımcıların internet kullanırken arama motoru kullananlar %75,2'lik bir bölümünü oluşturmaktadır. %23,8'lik bir bölümü ise arama motorunu kullanmamaktadırlar. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin büyük bir kısmı bilgisayarda interneti kullanırken arama motorlarından yararlanmaktadır.

Tablo 15. İnternetin Okul Yaşantılarına Katkı Sağlama Durumlarına Göre Dağılımları

<i>İnternetin okul yaşantısına katkısı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	341	77,9
Hayır	30	6,8
Kararsızım	67	15,3
Toplam	438	100,0

Tablo 15'de görüldüğü gibi, katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%77,9'u) internet kullanımının okul yaşantılarına katkı sağladığını belirtmişlerdir. %6,8'lik bir bölümü ise internet kullanımının okul yaşantılarına katkı sağlamadığını belirtmişlerdir. %15,3'ü bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Bu tabloya göre ilköğretim II. kademe öğrencilerinin büyük bir kısmı internetin okul yaşantılarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

Tablo 16. İnternetin Okul Dışı Yaşantılarına Katkı Sağlama Durumlarına Göre Dağılımları

<i>İnternetin okul dışı yaşantıya katkısı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	288	64,9
Hayır	74	16,7
Kararsızım	82	18,5
Toplam	444	100,0

Tablo 16’da görüldüğü gibi, katılımcıların %64,9’luk bir bölümü internet kullanımının okul dışı yaşantılarına katkıda bulunduğunu ifade ederken, %16,7’lik bir bölümü internet kullanımının okul dışı yaşantılarına katkıda bulunmadığını belirtmişlerdir. %18,5’lik bir kısmı ise bu konuda kararsız olduklarını belirtmiştir.

Tablo 17. Katılımcılara Göre Bir Günde İnternet Kullanım Süresinin Ne Kadar Olması Gerektiğini Belirten Tablo

<i>Bir günde internet kullanımının ne kadar olması gerektiği</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1 saatten az	159	36,0
1-3 saat	224	50,7
3-5 saat	41	9,3
5-7 saat	6	1,4
8 saatten fazla	12	2,7
Toplam	442	100,0

Tablo 17’de görüldüğü gibi, katılımcıların %50,7’sine göre günlük internet kullanımını 1-3 saat kadar olmalıdır. %36’lık bir bölümüne göre ise 1 saatten az olmalıdır. %9,3’lük bir bölümüne göre ise 3-5 saat kadar olmalıdır. %2,7’sine göre 8 saatten fazla, %1,4’üne göre ise 5-7 saat arasında olmalıdır. Tabloya göre ilköğretim II. kademe öğrencileri bir gün içerisinde internet kullanımının 1-3 saat kadar olması gerektiğini düşünmektedirler.

Tablo 18. Katılımcıların Bilgisayar Başında Uzun Süre Kalmalarının Sağlıklarını Etkileyip Etkilemeyeceklerini İfade Ettikleri Tablo

<i>Bilgisayar başında kalmanın sağlık sorunu yaratıp yaratmayacağı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	335	76,3
Hayır	54	12,3
Kararsızım	50	11,4
Toplam	439	100,0

Tablo 18’de görüldüğü gibi, katılımcıların büyük bir bölümü (%76,3’ü) uzun süre bilgisayar başında kalmanın sağlık sorunlarına sebebiyet vereceğini ifade etmiştir. Katılımcıların %12,3’lük bir bölümü ise sağlık açısından bir problem olmayacağını ifade etmiştir. %11,4’ü ise bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Bu tabloya göre ilköğretim II. kademe öğrencilerinin büyük bir bölümü bilgisayar başında kalmanın sağlıklarını olumsuz yönde etkileyeceğini düşünmektedirler.

Tablo 19. Katılımcıların Bilgi Edinme Yollarına Göre Durumları

<i>Bilgi edinmede yardım alınan kaynaklar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Kitap	102	23,2
Öğretmen	131	29,8
İnternet	207	47,0
Toplam	440	100,0

Tablo 19’da görüldüğü gibi, katılımcıların %47’lik bir bölümü bilgi edinmede internetten faydalandığını belirtmiştir. %29,8’lik bir bölümü ise öğretmenden bilgi edindiklerini belirtmiştir. %23,2’lik bir bölümü ise kitapları bilgi edinme aracı olarak kullandıklarını belirtmiştir. Araştırmaya katılan İlköğretim II. kademe öğrencilerinin yarıya yakını bilgi edinme konusunda internetten faydalandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 20. İnternetin İletişim Kurmada Faydalı Olma Durumu

<i>İletişim kurmada internetin faydası</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	330	75,0
Hayır	50	11,4
Kararsızım	60	13,6
Toplam	440	100,0

Tablo 20’de görüldüğü gibi, katılımcıların %75’lik bir bölümü internet kullanımının iletişim kurmada faydalı olduğunu belirtmiştir. %11,4’lük bir bölümü ise internet kullanımının iletişim kurmada faydası olmadığını belirtmiştir. %13,6’lık bir kısım ise bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Bu tablodan hareketle ilköğretim II. kademe öğrencileri iletişim kurmada internetin büyük fayda sağladığını belirtmişlerdir. İnternetin kolay iletişim sağlaması ilköğretim II. kademe öğrencilerinin de iletişim kurarken interneti sıklıkla kullanmalarını sağlamıştır.

Tablo 21. Ödev Yaparken İnternet Kullanma Durumu

<i>Ödev yapmada internet kullanımı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Her zaman	230	52,2
Ara sıra	207	46,9
Hiçbir zaman	4	,9
Toplam	441	100,0

Tablo 21’de görüldüğü gibi, katılımcıların %52,2’si ödevlerini yaparken her zaman internet kullanabildiklerini belirtirken, %46,9’luk bir bölümü ara sıra interneti kullanarak ödev yapabildiğini belirtmiştir. Bu tabloya göre ilköğretim II. kademe öğrencilerinin yarısından fazlası ödevlerini yaparken internetten yardım almaktadır. Diğer yarısının büyük bir kısmı ise ödev yaparken her zaman değil de ara sıra internetten yardım aldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 22. İnternetin Hayatı Kolaylaştırma Durumuna Göre Dağılımı

<i>İnternet kullanımının hayatı kolaylaştırıp kolaylaştırmadığı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	369	83,7
Hayır	18	4,1
Kararsızım	54	12,2
Toplam	441	100,0

Tablo 22’de görüldüğü gibi, katılımcıların %83,7’lik bir bölümü internetin hayatlarını kolaylaştırdığını ifade etmişlerdir. %4,1’lik bir kısım ise internetin hayatlarını kolaylaştırmadığını ifade etmişlerdir. %12,2’lik bir kısım ise bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Bu tablodan hareketle, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin büyük bir kısmı için internet yaşamı kolaylaştırıcı bir teknolojidir.

Tablo 23. Boş Zamanlarını Değerlendirme Durumları

<i>Boş zaman etkinlikleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Televizyon izlerim	101	22,7
İnternete girerim	103	23,2
Kitap okurum	117	26,4
Spor yaparım	59	13,3
Müzik dinlerim	53	11,9
Diğer	11	2,5
Toplam	444	100,0

Tablo 23'te görüldüğü gibi, katılımcıların %26,4'lük bir bölümü kitap okuduğunu, %23,2'lik bir bölümü internet kullandığını, %22,7'lik bir bölümü televizyon izlediğini, %13,3'lük bölümü spor yaptığını, %11,9'luk bir bölümü müzik dinlediğini ifade etmiştir. %2,5'lik bir bölümü ise boş zamanlarını diğer etkinliklere ayırdığını belirtmişlerdir. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin boş zamanlarını genellikle kitap okuyarak, internete girerek ve televizyon izleyerek geçirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin interneti kitap okumak ve televizyon izlemek kadar sık kullandıkları ortaya çıkmaktadır.

Tablo 24. Ailelerin İnternet Kullanımına Destek Durumları

<i>Ailenin internet kullanımına destekleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	336	76,5
Hayır	103	23,5
Toplam	439	100,0

Tablo 24’te görüldüğü gibi, katılımcıların %76,5’lik bir bölümü ailelerinin internet kullanmalarını desteklediğini ifade etmiştir. %23,5’lik bir kısmı ise ailelerinin internet kullanımını desteklemediklerini ifade etmiştir. Bu durum ilköğretim öğrencilerinin internet kullanımında ailelerinden destek gördüğünü ortaya koymaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmının ailesi çocuklarının interneti kullanmalarını desteklemektedirler. Ailelerin çocuklarının internet kullanmalarını desteklemeleri öğrencilerin internetten daha fazla yarar sağlayacağı ve bilgisayar-internet kullanma seviyelerini yükselteceğini göstermektedir.

Tablo 25. Cinsiyete Göre Cevapların Dağılımları

		Cinsiyet			
		Kız		Erkek	
		<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Soru 1	Hiç işlenmiyor	33	15,0	29	13,0
	2-3 saat	186	84,5	191	85,7
	4-5 saat	1	,5	2	,9
	6-7 saat	0	0	1	,4
Soru 2	Düşük	8	3,6	10	4,5
	Orta	174	78,7	138	61,9
	Yüksek	39	17,6	75	33,6
Soru 3	Okul	86	38,9	62	27,8
	Ev	126	57,0	115	52,5
	İnternetkafe	5	2,3	29	13,0
	Diğer	4	1,8	15	6,7
Soru 4	Okul	88	39,8	82	36,8
	Ev	106	48,0	95	42,6
	İnternetkafe	20	9,0	36	16,1
	Diğer	6	2,7	10	4,5
Soru 5	Hiç kullanmıyorum	9	4,1	7	3,1
	1 saatten az	68	30,8	58	26,0
	1-3 saat	87	39,4	74	33,2
	3-5 saat	43	19,5	45	20,2
	5 saatten fazla	14	6,3	39	17,5
Soru 6	Oyun oynama	51	23,1	83	37,2
	Ödev hazırlama	142	64,3	113	50,7
	Diğer	27	12,2	26	11,7
Soru 7	Hiç kullanmıyorum	13	5,9	15	6,7
	1 saatten az	74	33,5	70	31,4
	1-3 saat	84	38,0	78	35,0
	3-5 saat	40	18,1	36	16,1
	5 saatten fazla	10	4,5	24	10,8
Soru 8	09:00-12:00	13	5,9	12	5,4
	13:00-16:00	58	26,2	65	29,1
	17:00-20:00	113	51,1	99	44,4
	20:00 ve sonraki saatler	37	16,7	45	20,2
Soru 9	Oyun oynama	52	23,5	69	30,9
	Sohbet etme	31	14,0	25	11,2
	Ödev hazırlama	119	53,8	100	44,8
	Hobi	13	5,9	24	10,8
	Diğer	6	2,7	5	2,2

		Cinsiyet			
		Kız		Erkek	
		<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Soru 10	Evet	163	73,8	173	77,6
	Hayır	55	24,9	49	22,0
Soru 11	Evet	175	79,2	170	76,2
	Hayır	13	5,9	19	8,5
Soru 12	Kararsızım	33	14,9	34	15,2
	Evet	142	64,3	146	65,5
	Hayır	43	19,5	31	13,9
	Kararsızım	36	16,3	46	20,6
Soru 13	1 saatten az	86	38,9	75	33,6
	1-3 saat	118	53,4	106	47,5
	3-5 saat	16	7,2	25	11,2
	5-7 saat	0	0	6	2,7
	8 saatten fazla	1	,5	11	4,9
	Evet	178	80,5	160	71,7
Soru 14	Hayır	20	9,0	34	15,2
	Kararsızım	23	10,4	29	13,0
Soru 15	Kitap	61	27,6	42	18,8
	Öğretmen	63	28,5	68	30,5
	İnternet	97	43,9	113	50,7
	Evet	162	73,3	172	77,1
Soru 16	Hayır	31	14,0	19	8,5
	Kararsızım	28	12,7	32	14,3
Soru 17	Her zaman	112	50,7	119	53,4
	Ara sıra	108	48,9	101	45,3
	Hiçbir zaman	1	,5	3	1,3
	Evet	181	81,9	191	85,7
Soru 18	Hayır	9	4,1	9	4,0
	Kararsızım	31	14,0	23	10,3
Soru 19	Televizyon izlerim	55	24,9	46	20,6
	İnternete girerim	47	21,3	56	25,1
	Kitap okurum	73	33,0	44	19,7
	Spor yaparım	8	3,6	51	22,9
	Müzik dinlerim	33	14,9	20	9,0
	Diğer	5	2,3	6	2,7
Soru 20	Evet	174	78,7	166	74,4
	Hayır	47	21,3	57	25,6

Tablo 25'teki 2. sorudaki ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar kullanma seviyelerine bakılırsa, bilgisayar kullanım seviyesi yüksek olanlardan %33,6'sı kız, %66,4'de erkektir. Kızların %17,6'sı yüksek seviyede bilgisayar kullanım bilgisine sahip iken, erkeklerde bu oran %33,6'dır. Bu durum araştırmaya

katılan öğrencilerden erkeklerin bilgisayar kullanım seviyesinin kızlara göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 25'teki 3. soruda öğrencilerin bilgisayar kullanmayı nerde öğrendikleri sorulmuştur. Bu soruya verilen yanıtlar cinsiyete göre şu şekilde dağılım göstermektedir. İnternetskafede bilgisayar kullanmayı öğrenenlerden %14,7'si kız iken %85,3'ü erkektir. Erkeklerin %52,5'i, kızlarınsa %57'si bilgisayar kullanmayı evde öğrenmişlerdir.

Tablo 25'teki 6. soruda öğrencilere bilgisayarı hangi amaçla kullandıkları sorulmuştur. Erkeklerin %37,2'si bilgisayarı oyun oynama amaçlı, %50,7'si bilgisayarı ödev hazırlama amaçlı, %11,7'si diğer amaçlar için bilgisayarı kullanmaktadırlar. Kızların %23,1'i bilgisayarı oyun oynama amaçlı, %64,3'ü bilgisayarı ödev hazırlama amaçlı, %12,2'si diğer amaçlar için bilgisayar kullanmaktadırlar. Buradan hareketle ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayarı genelde ödev hazırlama amacıyla kullandıklarını söyleyebiliriz.

Tablo 25'teki 7. soruya göre araştırmaya katılan ilköğretim II. kademe öğrencilerinin interneti haftada ortalama kaç saat kullandıkları sorulmuştur. İnterneti haftada ortalama 5 saatten fazla kullananların %70,6'sı erkek, %29,4'ü kızdır. En yüksek oranlarla ilköğretim II. kademe öğrencilerinin interneti haftada ortalama 5 saatten fazla kullandıkları söylenebilir.

Tablo 25'teki 9. soruda internetin hangi amaç için kullanıldığı sorulmuş ve erkekler içerisinde %30,9'u interneti oyun oynama amaçlı, %11,2'si sohbet ederek, %44,8'i ödev yaparak, %10,8'i hobi amaçlı, %2,2'si diğer amaçlar için kullandıkları ortaya çıkmıştır. Kızlar içerisinde %23,5'i interneti oyun oynama, %14'ü sohbet etme, %53,8'i ödev hazırlama, %5,9 hobi amaçlı ve %2,7'si diğer amaçlar için interneti kullanmaktadırlar. Bunun yanı sıra interneti hobi amaçlı kullanan kişilerin %64,9'u erkek, %35,1'i kızdır. Ayrıca erkekler kızlara göre interneti hobi amaçlı daha sık kullanmaktadırlar.

Tablo 25'teki 15. soruya göre bilgi edinme konusunda yardım alınan kaynaklar bakımından erkekler %18,8 oranında kitaplardan, %30,5 oranında öğretmenlerden ve %50,7 oranında internetten yardım aldıklarını belirtmişlerdir. Bu verilere göre, araştırmaya katılan erkek öğrencilerin yarısı bilgi edinme konusunda

en çok internetten yardım almaktadırlar. Kızlar ise %27,6 oranında kitaplardan, %28,5 oranında öğretmenlerinden ve %43,9 oranında internetten yardım aldıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan kız öğrencilerin bilgi edinme konusunda yüzde değer olarak en çok internetten yararlandıkları görülmektedir.

Tablo 25'teki 16. soruya göre iletişim kurmada internetin faydalı olduğu konusunda erkeklerin %77,1'i olumlu, %8,5'i olumsuz yönde görüş bildirmektedirler. %14,3'lük kısmının ise bu konuda kararsız oldukları görülmektedir. İletişim kurmada internetin faydalı olduğu konusunda kızların %73,3'ü olumlu, %14'ü olumsuz ve %12,7'si de bu konuda kararsız oldukları yönünde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca katılımcılar %75 oranında iletişim kurmada internetin faydalı olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 25'teki 19. soruda sorulan "boş zamanlarınızda en çok hangi etkinliği tercih edersiniz?" sorusuna erkeklerin %25,1'i "internete girerim" şeklinde yanıt vermiştir. Kızlarda ise bu oran %21,3'tür. Ayrıca boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleri bakımından kızlar en çok kitap okurken erkeklerin ise internete girdiği belirlenmiştir.

Tablo 26. Evde Bilgisayar Olup Olmadığını Belirten Tablo

		Evde bilgisayar olup olmama durumu			
		Var		Yok	
		<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Soru 1	Hiç işlenmiyor	48	15,5	14	10,4
	2-3 saat	261	84,5	116	86,6
	4-5 saat	0	0	3	2,2
	6-7 saat	0	0	1	,7
Soru 2	Düşük	6	1,9	12	8,9
	Orta	206	66,7	106	78,5
	Yüksek	97	31,4	17	12,6
Soru 3	Okul	69	22,3	79	58,5
	Ev	226	73,1	17	12,6
	İnternetkafe	9	2,9	25	18,5
	Diğer	5	1,6	14	10,4
Soru 4	Okul	98	31,7	72	53,3
	Ev	193	62,5	8	5,9
	İnternetkafe	13	4,2	43	31,9
	Diğer	4	1,3	12	8,9
Soru 5	Hiç kullanmıyorum	5	1,6	11	8,1
	1 saatten az	67	21,7	59	43,3
	1-3 saat	113	36,6	48	35,6
	3-5 saat	78	25,2	10	7,4
	5 saatten fazla	46	14,9	7	5,2
Soru 6	Oyun oynama	100	32,4	34	25,2
	Ödev hazırlama	165	53,4	90	66,7
	Diğer	42	13,6	11	8,1
Soru 7	Hiç kullanmıyorum	14	4,5	14	10,4
	1 saatten az	81	26,2	63	46,7
	1-3 saat	120	38,8	42	31,1
	3-5 saat	63	20,4	13	9,6
	5 saatten fazla	31	10,0	3	2,2
Soru 8	09:00-12:00	10	3,2	15	11,1
	13:00-16:00	55	17,8	68	50,4
	17:00-20:00	172	55,7	40	29,6
	20:00 ve sonraki saatler	70	22,7	12	8,9
Soru 9	Oyun oynama	91	29,4	30	22,2
	Sohbet etme	43	13,9	13	9,6
	Ödev hazırlama	145	46,9	74	54,8
	Hobi	23	7,4	14	10,4
	Diğer	7	2,3	4	3,0

		Evde bilgisayar olup olmama durumu			
		Var		Yok	
		<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Soru 10	Evet	250	80,9	86	63,7
	Hayır	57	18,4	47	34,8
Soru 11	Evet	247	79,9	98	72,6
	Hayır	17	5,5	15	11,1
	Kararsızım	45	14,6	22	16,3
Soru 12	Evet	227	73,5	61	45,2
	Hayır	34	11,0	40	29,6
	Kararsızım	48	15,5	34	25,2
Soru 13	1 saatten az	110	35,6	51	37,8
	1-3 saat	155	50,2	69	51,1
	3-5 saat	26	8,4	15	11,1
	5-7 saat	6	1,9	0	0
	8 saatten fazla	12	3,9	0	0
Soru 14	Evet	236	76,4	102	75,6
	Hayır	37	12,0	17	12,6
	Kararsızım	36	11,7	16	11,9
Soru 15	Kitap	71	23,0	32	23,7
	Öğretmen	93	30,1	38	28,1
	İnternet	145	46,9	65	48,1
Soru 16	Evet	252	81,6	82	60,7
	Hayır	28	9,1	22	16,3
	Kararsızım	29	9,4	31	23,0
Soru 17	Her zaman	176	50,7	55	40,7
	Ara sıra	132	42,7	77	57,0
	Hiçbir zaman	1	,3	3	2,2
Soru 18	Evet	271	87,7	101	74,8
	Hayır	10	3,2	8	5,9
	Kararsızım	28	9,1	26	19,3
Soru 19	Televizyon izlerim	73	23,6	28	20,7
	İnternete girerim	87	28,2	16	11,9
	Kitap okurum	72	23,3	45	33,3
	Spor yaparım	34	11,0	25	18,5
	Müzik dinlerim	37	12,0	16	11,9
	Diğer	6	1,9	5	3,7
Soru 20	Evet	251	81,2	89	65,9
	Hayır	58	18,8	46	34,1

Tablo 26'daki 2. soru olan ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar kullanma seviyelerini belirlemeye yönelik soruya göre, evinde bilgisayar olmadığını söyleyenlerin bilgisayar kullanım seviyeleri bakımından %8,9'u düşük, %78,5'i orta ve %12,6'sı yüksek seviyede olduklarını belirtmişlerdir. Evinde bilgisayar olan öğrencilerden düşük seviyede bilgisayar bilgisi olanların oranı %1,9, orta seviyede bilgisayar bilgisi olanların oranı %66,7, yüksek seviyede bilgisayar bilgisi olanların

oranı %31,4'tür. Bilgisayar bilgisi yüksek seviyede olanların yüzdelerine bakılırsa bilgisayar sahibi olmanın bilgisayar kullanma seviyesini olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Buna göre evinde bilgisayar olmayan öğrencilerin büyük bir kısmının bilgisayar kullanma seviyeleri orta iken, evinde bilgisayarı bulunan öğrencilerin de büyük bir kısmının bilgisayar kullanma seviyelerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 26'daki 5. soru ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayarı haftada ortalama kaç saat kullandıkları yönündedir. Buna göre evinde bilgisayar olmayanların %8,1'i haftada ortalama hiç bilgisayar kullanmıyor, %43,3'ü haftada ortalama 1 saatten az bilgisayar kullanıyor, %35,6'sı haftada ortalama 1-3 saat arasında bilgisayar kullanıyor, %7,4'ü 3-5 saat arasında bilgisayar kullanıyor ve %5,2'si haftada ortalama 5 saatten fazla bilgisayar kullandıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında evinde bilgisayar olanların %1,6'sı haftada ortalama hiç bilgisayar kullanmıyor, %21,7'si haftada ortalama 1 saatten az bilgisayar kullanıyor, %36,6'sı haftada ortalama 1-3 saat arasında bilgisayar kullanıyor, %25,2'si 3-5 saat arasında bilgisayar kullanıyor ve %14,9'u haftada ortalama 5 saatten fazla bilgisayar kullandıklarını belirtmişlerdir. Buna göre evinde bilgisayar olmayan öğrencilerin büyük bir kısmı haftada ortalama 1 saatten az bilgisayar kullanırken, evinde bilgisayar olanların büyük bir kısmı bilgisayarı haftada ortalama 1-3 saat arasında kullanmaktadırlar.

Tablo 26'daki 7. soru, internetin haftada ortalama kullanım süresini ölçen soruya göre, evinde bilgisayar olmayan kişilerin %10,4'ü hiç internet kullanmıyor, %46,7'si haftada ortalama 1 saatten az internet kullanıyor, %31,1'i haftada ortalama 1-3 saat arasında interneti kullanıyor, %9,6'sı haftada ortalama 3-5 saat arasında interneti kullanıyor, %2,2'si haftada ortalama 5 saatten fazla interneti kullandıkları ortaya çıkmıştır. Evinde bilgisayar olan kişilerin %4,5'i hiç internet kullanmıyor, %26,2'si haftada ortalama 1 saatten az internet kullanıyor, %38,8'i haftada ortalama 1-3 saat arasında interneti kullanıyor, %20,4'ü haftada ortalama 3-5 saat arasında interneti kullanıyor, %10'u haftada ortalama 5 saatten fazla interneti kullanmaktadır. Buna göre evinde bilgisayar sahibi olanlar 1-3 saat arasında internet kullanımında en yüksek orana sahiptirler. Evinde bilgisayar sahibi olmayanlarda en yüksek oran 1 saatten az olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 26'daki 9. soruda internetin kullanım amacı sorulmuştur. Buna göre evinde bilgisayar olanların %46,9'u ve evinde bilgisayar olmayanların %54,8'i interneti ödev hazırlama amaçlı kullandıkları ortaya çıkmaktadır. Evinde bilgisayar olan ve olmayan öğrencilerin büyük bir kısmı interneti ödev hazırlama amacıyla kullanmaktadırlar.

Tablo 26'daki 17. soruda ilköğretim II. kademe öğrencilerinin ödevlerini yaparken internetten ne kadar yararlandıkları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Buna göre, evinde bilgisayar olanlar ödevlerini yaparken interneti %50,7 oranında her zaman kullandıklarını söylemişlerdir. Bu oran evinde bilgisayar olmayanlarda %40,7'dir. Ayrıca evinde bilgisayar olmayanlar ise ödevlerini yaparken interneti %57 oranında ara sıra kullandıklarını belirtmişleridir. Bu oran bilgisayar sahibi olanlarda %42,7'ye düşmüştür. Buradan hareketle evinde bilgisayar olanların ödevlerini yaparken interneti daha sık kullandıklarını söyleyebiliriz.

Tablo 26'daki 19. sorudaki boş zaman değerlendirme etkinliklerine verilen cevaplara göre, evinde bilgisayar sahibi olan öğrenciler %28,2 ile en yüksek oranda boş zamanlarını internete girerek geçirmekte iken, evinde bilgisayar sahibi olmayan öğrenciler ise %33,3 ile en yüksek oranda boş zamanlarını kitap okuyarak geçirmektedirler. Buradan hareketle evde bilgisayar olup olmama durumu öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarını etkilediğini söylenebilir.

Tablo 27. Öğrencilerin Buldukları Sınıflara Göre Dağılımları

		Sınıf					
		6. sınıf		7. sınıf		8. sınıf	
		<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Soru 1	Hiç işlenmiyor	8	5,3	10	6,7	44	30,8
	2-3 saat	142	94,0	137	91,9	98	68,5
	4-5 saat	0	0	2	1,3	1	,7
	6-7 saat	1	,7	0	0	0	0
Soru 2	Düşük	7	4,6	5	3,4	6	4,2
	Orta	107	70,9	108	72,5	97	67,4
	Yüksek	37	24,5	36	24,2	41	28,5
Soru 3	Okul	51	33,8	57	38,3	40	27,8
	Ev	83	55,0	75	50,3	85	59,0
	İnternetkafe	10	6,6	10	6,7	14	9,7
	Diğer	7	4,6	7	4,7	5	3,5
Soru 4	Okul	56	37,1	64	43,0	50	34,7
	Ev	78	51,7	58	38,9	65	45,1
	İnternetkafe	15	9,9	20	13,4	21	14,6
	Diğer	2	1,3	6	4,7	8	5,6
Soru 5	Hiç kullanmıyorum	5	3,3	5	3,4	6	4,2
	1 saatten az	43	28,5	44	29,5	39	27,1
	1-3 saat	54	35,8	54	36,2	53	36,8
	3-5 saat	34	22,5	27	18,1	27	18,8
	5 saatten fazla	15	9,9	19	12,8	19	13,2
Soru 6	Oyun oynama	60	39,7	36	24,2	38	26,4
	Ödev hazırlama	82	54,3	97	65,1	76	52,8
	Diğer	9	6,0	14	9,4	30	20,8
Soru 7	Hiç kullanmıyorum	9	6,0	11	7,4	8	5,6
	1 saatten az	59	39,1	46	30,9	39	27,1
	1-3 saat	48	31,8	55	36,9	59	41,0
	3-5 saat	26	17,2	26	17,4	24	16,7
	5 saatten fazla	9	6,0	11	7,4	14	9,7
Soru 8	09:00-12:00	11	7,3	8	5,4	6	4,2
	13:00-16:00	46	30,5	44	29,5	33	22,9
	17:00-20:00	80	53,0	66	43,3	66	45,8
	20:00 ve sonraki saatler	14	9,3	29	19,5	39	27,1
Soru 9	Oyun oynama	43	28,5	41	27,5	37	25,7
	Sohbet etme	15	9,9	19	12,7	22	15,3
	Ödev hazırlama	87	57,6	73	49,0	59	41,0
	Hobi	6	4,0	12	8,1	19	13,2
	Diğer	0	0	4	2,7	7	4,9
Soru 10	Evet	103	68,2	116	77,9	117	81,3
	Hayır	47	31,1	33	20,1	27	18,8
Soru 11	Evet	125	82,8	124	83,2	96	66,7
	Hayır	5	3,3	9	6,0	18	12,5
	Karasızım	21	13,9	16	10,7	30	20,8

		Sınıf					
		6. sınıf		7. sınıf		8. sınıf	
		<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Soru 12	Evet	96	63,6	97	65,1	95	66,0
	Hayır	22	14,6	28	18,8	24	16,7
	Kararsızım	33	21,9	24	16,1	25	17,4
Soru 13	1 saatten az	56	37,1	61	40,9	44	30,6
	1-3 saat	78	51,7	68	45,6	78	54,2
	3-5 saat	10	6,6	16	10,7	15	10,4
	5-7 saat	3	2,0	1	,7	2	1,4
	8 saatten fazla	4	2,6	3	2,0	5	3,5
Soru 14	Evet	121	80,1	115	77,2	102	70,8
	Hayır	13	8,6	16	10,7	25	17,4
	Kararsızım	17	11,3	18	12,1	17	11,8
Soru 15	Kitap	30	19,9	38	25,5	35	24,3
	Öğretmen	56	37,1	39	26,2	36	25,0
	İnternet	65	43,0	72	48,3	73	50,7
Soru 16	Evet	106	70,2	105	70,5	123	85,4
	Hayır	16	10,6	22	14,8	12	8,3
	Kararsızım	29	19,2	22	14,8	9	6,3
Soru 17	Her zaman	69	45,7	93	62,4	69	47,9
	Ara sıra	80	53,0	55	36,9	74	51,4
	Hiçbir zaman	2	1,3	1	,7	1	,7
Soru 18	Evet	125	82,8	117	78,5	130	90,3
	Hayır	7	4,6	6	4,0	5	3,5
	Kararsızım	19	12,6	26	17,4	9	6,3
Soru 19	Televizyon izlerim	38	25,2	30	20,1	33	22,9
	İnternete girerim	28	18,5	39	26,2	36	25,0
	Kitap okurum	48	31,8	44	29,5	25	17,4
	Spor yaparım	16	10,6	20	13,4	23	16,0
	Müzik dinlerim	19	12,6	12	8,1	22	15,3
	Diğer	2	1,3	4	2,7	5	3,5
Soru 20	Evet	120	79,5	120	80,5	100	69,4
	Hayır	31	20,5	29	19,5	44	30,6

Tablo 27'deki 2 soruda öğrencilere bilgisayarı kullanma seviyeleri sorulmuştur. Buna göre 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin bilgisayar kullanma seviyeleri en yüksek yüzdelerle orta seviyede çıkmıştır. Bu yüzdeler 6. sınıflarda %70,9, 7. sınıflarda %72,5 ve 8. sınıflarda %67,4 olarak belirlenmiştir.

Tablo 27'deki 5. soru ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayarı haftada ortalama kaç saat kullandıkları yönündedir. Buna göre ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayarı haftada ortalama kullanım süreleri en yüksek değerlerle 1-3 saat arasında çıkmaktadır. Bu durum 6. sınıflarda %35,8, 7. sınıflarda %36,2 ve 8. sınıflarda %36,8 olarak görülmektedir.

Tablo 27'deki 6. soruda öğrencilere bilgisayarı hangi amaçla kullandıkları sorulmuştur. Buna göre 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri en yüksek yüzdelerle bilgisayarı ödev hazırlama amacıyla kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu yüzdeler 6. sınıflarda %54,3, 7. sınıflarda %65,1, 8. sınıflarda ise %52,8 olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 27'deki 7. soruya göre araştırmaya katılan ilköğretim II. kademe öğrencilerinin interneti haftada ortalama kaç saat kullandıkları sorulmaktadır. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin en yüksek yüzdelerle interneti kullanım oranları, 6. sınıf için %39,1 ile 1 saatten az, 7. sınıf için %36,9 ile 1-3 saat arasında ve 8. sınıf öğrencileri için %41 ile 1-3 saat arasında görülmektedir.

Tablo 27'deki 9. soruda internetin hangi amaç için kullanıldığı sorulmuş ve verilen yanıtlara göre 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri en yüksek yüzdelerle interneti ödev hazırlama amacıyla kullandıklarını belirlenmiştir. Bu yüzdeler 6. sınıflarda %57,6, 7. sınıflarda %49, 8. sınıflarda ise %41 şeklindedir.

Tablo 27'deki 15. soruya göre 6. sınıflar bilgi edinme konusunda %19,9 oranında kitaplardan, %37,1 oranında öğretmenlerden ve %43 oranında internetten yararlandıklarını belirtmişlerdir. 7. sınıflar bilgi edinme konusunda %25,5 oranında kitaplardan, %26,2 oranında öğretmenlerden ve %48,3 oranında internetten faydalandıklarını belirtmişlerdir. 8. sınıflardan %24,3'ü bilgi edinme konusunda kitaplardan, %25'i öğretmenlerden ve %50,7'si internetten faydalanmaktadırlar. Bu yüzdeler gösteriyor ki sınıf düzeyi arttıkça internetten faydalanma oranı da artış göstermektedir.

Tablo 27'deki 17. soruda ilköğretim II. kademe öğrencilerinin ödevlerini yaparken internetten ne kadar yararlandıkları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Buna göre 6. sınıflarda en yüksek oran %53 ile ödev yaparken interneti ara sıra kullanıyorum şeklindedir. 7. sınıflarda en yüksek oran %62,4 ile ödev yaparken interneti her zaman kullanıyorum şeklindedir. 8. sınıflarda ise %51,4 ile en yüksek oran ödev yaparken interneti ara sıra kullandıkları şeklindedir. Bu durum ilköğretim II. kademe öğrencilerinin ödev yaparken internetten faydalandıklarını göstermektedir.

Tablo 27'deki 19. soruya göre boş zamanlarında en çok yaptıkları etkinlikler değerlendirildiğinde 6. sınıflarda en yüksek oran %31,8 ile kitap okuma, 7. sınıflarda

en yüksek oran %29,5 ile yine kitap okuma çıkarken, 8. sınıflarda en yüksek oran %25 ile internete girme olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 28. Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımları

		Yaşlar							
		12 yaş		13 yaş		14 yaş		15 yaş	
		<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Soru 1	Hiç işlenmiyor	9	5,6	11	8,0	39	29,3	3	23,1
	2-3 saat	150	93,8	125	91,2	92	69,2	10	76,9
	4-5 saat	0	0	1	,7	2	1,5	0	0
	6-7 saat	1	,6	0	0	0	0	0	0
Soru 2	Düşük	7	4,4	4	2,9	7	5,3	0	0
	Orta	120	75,0	94	68,1	89	66,9	9	69,2
	Yüksek	33	20,6	40	29,0	37	27,8	4	30,8
Soru 3	Okul	59	36,9	47	34,1	40	30,1	2	15,4
	Ev	84	52,5	76	55,1	75	56,4	8	61,5
	İnternetkafe	9	5,6	9	6,5	14	10,5	2	15,4
	Diğer	8	5,0	6	4,3	4	3,0	1	7,7
Soru 4	Okul	65	40,6	56	40,6	45	33,8	4	30,8
	Ev	79	49,4	56	40,6	59	44,4	7	53,8
	İnternetkafe	13	8,1	20	14,5	21	15,8	2	15,4
	Diğer	3	1,9	5	3,6	8	6,0	0	0
Soru 5	Hiç kullanmıyorum	5	3,1	5	3,6	6	4,5	0	0
	1 saatten az	49	30,6	38	27,5	33	24,8	6	46,2
	1-3 saat	58	36,3	47	34,1	53	39,8	3	23,1
	3-5 saat	33	20,6	29	21,0	24	18,0	2	15,4
	5 saatten fazla	15	9,4	19	13,8	17	12,8	2	15,4
Soru 6	Oyun oynama	60	37,5	37	26,8	29	21,8	8	61,5
	Ödev hazırlama	90	56,3	86	62,3	74	55,6	5	38,5
	Diğer	9	5,6	14	10,1	30	22,6	0	0
Soru 7	Hiç kullanmıyorum	12	7,5	6	4,3	10	7,5	0	0
	1 saatten az	61	38,1	43	31,2	37	27,8	3	23,1
	1-3 saat	54	33,8	48	34,8	55	41,4	5	38,5
	3-5 saat	26	16,3	28	20,3	19	14,3	3	23,1
	5 saatten fazla	7	4,4	13	9,4	12	9,0	2	15,4
Soru 8	09:00-12:00	11	6,9	9	6,5	4	3,0	1	7,7
	13:00-16:00	48	30,0	38	27,5	35	26,3	2	15,4
	17:00-20:00	83	51,9	64	46,4	57	42,9	8	61,5
	20:00 ve sonraki saatler	18	11,3	25	18,1	37	27,8	2	15,4
Soru 9	Oyun oynama	46	28,8	38	27,5	30	22,6	7	53,8
	Sohbet etme	14	8,8	18	13,0	22	16,5	2	15,4
	Ödev hazırlama	95	59,4	67	48,6	54	40,6	3	23,1
	Hobi	5	3,1	11	8,0	20	15,0	1	7,7
	Diğer	0	0	4	2,9	7	5,3	0	0

		Yaşlar							
		12 yaş		13 yaş		14 yaş		15 yaş	
		f	%	f	%	f	%	f	%
Soru 10	Evet	112	70,0	107	77,5	106	79,7	11	84,6
	Hayır	46	28,8	30	21,7	26	19,5	2	15,4
Soru 11	Evet	133	83,1	114	82,6	91	68,4	7	53,8
	Hayır	6	3,8	5	3,6	19	14,3	2	15,4
	Kararsızım	21	13,1	19	13,8	23	17,3	4	30,8
Soru 12	Evet	101	63,1	93	67,4	86	64,7	8	61,5
	Hayır	25	15,6	26	18,8	21	15,8	2	15,4
	Kararsızım	34	21,3	19	13,8	26	19,5	3	23,1
Soru 13	1 saatten az	61	38,1	56	40,6	40	30,1	4	30,8
	1-3 saat	84	52,5	60	43,5	75	56,4	5	38,5
	3-5 saat	10	6,3	16	11,6	13	9,8	2	15,4
	5-7 saat	1	,6	3	2,2	1	,8	1	7,7
	8 saatten fazla	4	2,5	3	2,2	4	3,0	1	7,7
Soru 14	Evet	128	80,0	104	75,4	96	72,2	10	76,9
	Hayır	15	9,4	15	10,9	22	16,5	2	15,4
	Kararsızım	17	10,6	19	13,8	15	11,3	1	7,7
Soru 15	Kitap	35	21,9	34	24,6	33	24,8	1	7,7
	Öğretmen	51	31,9	40	29,0	34	25,6	6	46,2
	İnternet	74	46,3	64	46,4	66	49,6	6	46,2
Soru 16	Evet	115	71,9	95	68,8	111	83,5	13	100,0
	Hayır	13	8,1	24	17,4	13	9,8	0	0
	Kararsızım	32	20,0	19	13,8	9	6,8	0	0
Soru 17	Her zaman	74	46,3	83	60,1	67	50,4	7	53,8
	Ara sıra	84	52,5	55	39,9	64	48,1	6	46,2
	Hiçbir zaman	2	1,3	0	0	2	1,5	0	0
Soru 18	Evet	135	84,4	106	76,8	119	89,5	12	92,3
	Hayır	6	3,8	5	3,6	6	4,5	1	7,7
	Kararsızım	19	11,9	27	19,6	8	6,0	0	0
Soru 19	Televizyon izlerim	44	27,5	24	17,4	32	24,1	1	7,7
	İnternete girerim	28	17,5	39	28,3	33	24,8	3	23,1
	Kitap okurum	48	30,0	45	32,6	20	15,0	4	30,8
	Spor yaparım	17	10,6	17	12,3	20	15,0	5	38,5
	Müzik dinlerim	20	12,5	11	8,0	22	16,5	0	0
	Diğer	3	1,9	2	1,4	6	4,5	0	0
Soru 20	Evet	124	77,5	113	81,9	94	70,7	9	69,2
	Hayır	36	22,5	25	18,1	39	29,3	4	30,8

Tablo 28'deki 2. soruda ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar kullanma seviyelerine bakıldığında, 12 yaşındaki öğrencilerden %75 ile en yüksek oranda bilgisayar kullanma seviyelerinin orta derecede olduğunu belirtmişlerdir. 13,14 ve 15 yaşındaki öğrencilerden sırasıyla yüzdeleri %68,1, %66,9 ve %69,2 ile en yüksek oranda bilgisayar kullanma seviyelerinin orta düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Buradan hareketle, araştırmaya katılan öğrenciler içerisinde

bilgisayar kullanma seviyesinin yüksek olduğu yaş gurubunun 12 yaş gurubu olduğunu söylenebilir.

Tablo 28'deki 6. soruda bilgisayarı kullanma amacına göre 12 yaşındakilerin bilgisayarı %56,3'lük oranla en çok ödev yapma amacıyla kullandıkları, 13 yaşındaki öğrencilerin bilgisayarı %62,3'lük oranla en çok ödev yapma amacıyla kullandıkları, 14 yaşındakilerin bilgisayarı %55,6'lık oranla en çok ödev yapma amacıyla kullandıkları ve 15 yaşındaki öğrencilerde bu oran %61,5 ile oyun oynama amaçlı bilgisayar kullanımı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durumda ilköğretim II. kademe öğrencileri genel anlamda bilgisayarı ödev yapma amacıyla kullanmaktadırlar.

Tablo 28'deki 9. soruda ilköğretim II. kademe öğrencilerinin interneti kullanım amaçları sorulmuştur. 12,13 ve 14 yaşlarındaki öğrenciler için interneti kullanım amaçlarına bakıldığında sırasıyla %59,4, %48,6 ve %40,6 oranlarıyla en yüksek olarak ödev hazırlama olduğu görülmektedir. Bu durum 15 yaşındakiler için %53,8 ile oyun oynama olarak farklılık göstermektedir. Buradan hareketle ilköğretim II. kademe öğrencilerinin genel anlamda interneti ödev yapma amacıyla kullandıkları söylenebilir.

Tablo 28'deki 15. soru bilgi edinme konusunda yardım alınan kaynaklarla ilgilidir. Buna göre ilköğretim II. kademe öğrencilerinden 12 yaş gurubundakiler bilgi edinme konusunda %46,3 ile en çok internetten faydalandıklarını belirtmişlerdir. 13 yaş gurubundakiler bilgi edinme konusunda %46,4 ile en çok internetten faydalandıklarını belirtmişlerdir. 14 yaşındaki öğrenciler için bilgi edinme konusunda %49,6 ile en çok internetten faydalandıklarını belirtmişlerdir. 15 yaşındaki öğrenciler ise %46,2 oranlarıyla hem öğretmen hem de internetten faydalanma konusunda eşit görüş bildirmişlerdir. Bunun sonucunda ilköğretim II. kademe öğrencileri bilgi edinme konusunda en çok interneti kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 28'deki 19. soru ilköğretim II. kademe öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleriyle ilgilidir. Buna göre 12 ve 13 yaşındaki öğrenciler için sırasıyla %30 ve %32,6 yüzdeleriyle boş zamanlarında kitap okuma tercih edilen etkinlikler açısından ilk sırada gelmektedir. 14 yaşındakiler ise %24,8'lik oranla boş

zamanlarında en çok internet kullanmakta olduklarını belirtmişlerdir. %38,5 oranında 15 yaşındaki öğrencilerin boş zamanlarında spor yaptıkları görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar-internet kullanım durumlarını gösteren bulgulara göre sonuçlar belirlenerek, katkı sağlayacağı düşünülen bazı önerilerde bulunulmuştur.

5.1. TARTIŞMA

Yapılan araştırma ile, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanım düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Yine ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayarı ve interneti sıklıkla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Akkoyunlu ve Orhan (2004)'ın yaptığı çalışmada da, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun interneti sık kullandığı, öğrencilerin yaşları büyüdükçe internet kullanımında artış olduğu, oyun oynamanın yaş büyüdükçe azaldığı, bunun yanında bilgiye ulaşma ve haberleşme gibi çok amaçlı kullanımlar ortaya çıkmıştır. Yine Gündoğdu (2006)'nın yaptığı çalışmada da benzer bir sonuç olarak ilköğretim öğrencilerinin interneti sıklıkla kullandıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca ilköğretim öğrencilerinin internet yeterlilik düzeylerinin orta düzeyde olduğu, öğrencilerin yaşlarının büyümesiyle internet kullanım oranında artış olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin sosyo-ekonomik durumuna bağlı olarak evlerinde bilgisayar ve internet bağlantısı bulunma durumu, bilgisayar kullanımını arttıran bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bayraktar (2001)'in yaptığı çalışmada, internet kullanımının ergen gelişimi üzerinde rolü araştırılmış ve ergenlerin interneti genellikle eğlence ve iletişim amaçlı kullandıkları görülmüştür. Bunun yanında sosyo-ekonomik düzeyinde ergenlerin internet kullanımında etkisi olduğu saptanmıştır. Bu durum sosyo-ekonomik düzeyin artması ile internet kullanımında da artış olduğu ortaya çıkmıştır.

Gökçearslan (2005)'in yaptığı araştırmada, öğrencilerin bilgisayarını eğlence ve öğrenme amacıyla kullandıkları, bilgisayar başında yaklaşık 2 saat zaman geçirdikleri ve öğrencilerin oyunlarla ilgili programlara daha fazla ilgi duydukları ortaya çıkmıştır. Yapılan araştırma ile öğrencilerin bilgisayar başında geçirdikleri zaman paralellik göstermektedir. Bu oran ilköğretim II. kademe öğrencilerinde 1 ile 3 saat arasında değişim göstermektedir.

Yapılan araştırmada, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin günde ortalama 1-3 saat internette olduğu ve interneti en fazla ödev yapmak amacıyla kullandıkları ortaya çıkmıştır. Bilgi Ağları İstatiksel Araştırması (2002) tarafından yapılan araştırmada, ABD' deki 6-17 yaş grubundaki öğrencilerin interneti oyun oynama, bilgiye ulaşma ve sohbet amaçlı kullandıkları ortaya çıkmıştır. Yine Amerikan Ulusal Okul Kurulu Vakfı (2002)'nin yaptığı araştırmada da öğrencilerin günde ortalama bir saat internette olduğu, interneti oyun oynama ve eğitim amaçlı kullandıkları saptanmıştır. Bunun yanında aileler de, çocuklarının internet kullanmalarının faydalı olduğuna inandıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

Kanada Medya Farkındalık Ağı (2001)'nin yaptığı araştırmaya katılan öğrencilerin interneti sırasıyla oyun, haberleşme, eğlence, sohbet ve ödev için kullandıkları ortaya çıkmıştır. Pastore (1998) yaptığı araştırmada da öğrencilerin interneti eğlence, oyun, sohbet ve bilgiye ulaşma amacıyla kullandıklarını ortaya çıkarmıştır. Bu araştırmayla da ulaşılan sonuçlar paralellik göstermektedir. Ancak ödev yapmayı, interneti kullanım amacı sıralamasında ilköğretim II. kademe öğrencileri birinci sıraya almışlardır.

Yapılan araştırmalarda genel olarak öğrencilerin interneti sıklıkla kullandıkları ve kullanım amaçlarının oyun oynama, eğlence, sohbet ve ödev yapma veya bilgiye ulaşma olduğu görülmektedir. Bu durumlar sosyo-ekonomik düzeyin üst seviyede olmasıyla artış göstermektedir. Öğrencilerin yaşları ilerledikçe interneti kullanım sıklıklarında artış olduğu ortaya çıkmaktadır.

5.2.SONUÇLAR

Araştırmanın bulguları doğrultusunda ulaşılan sonuçlar aşağıda belirtilmektedir.

Araştırmaya ilköğretim II. kademe öğrencileri (6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri) katılmıştır. Her sınıftan eşit miktarda öğrenciye ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde, kız ve erkek öğrenci sayılarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmının yaşları 12, 13 ve 14 yaş arasında değişmektedir.

Öğrencilerin büyük bir kısmının evinde bilgisayar bulunmaktadır. Bu da ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okul dışı yaşamlarında da bilgisayarla iç içe olduklarını göstermektedir. Bu durum günümüz bilgi çağının getirdiği bir sonuç olarak düşünülebilir. Bireyler çağın getirdiği yenilikleri yakalamak, bilgiye kolay ve kısa yoldan ulaşabilmek ve hayatlarını kolaylaştırmak için bilgisayar sahibi olmaktadır. Bu, günümüz bilgi çağında insanlarla teknolojinin iç içe yaşadığını göstermektedir. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin evlerinde bilgisayar bulunması bütün bunların sonucunda ortaya çıkmış bir durum olarak düşünülebilir.

Araştırmaya katılan ilköğretim II. kademe öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu okullarında bilgisayar derslerinin haftada 2 ila 3 saat aralığında işlendiğini belirtmişlerdir. Bu durum ile her öğrencinin okulunda haftada en az 2-3 saat bilgisayarla uğraştığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar kullanma düzeyleri orta seviyede çıkmıştır. Bunun yanında katılımcıların bilgisayar kullanma seviyelerini çok az oranda düşük seviyede buldukları saptanmaktadır.

Öğrencilerin yarısından fazlasının bilgisayar kullanmayı öğrendikleri yer ev ortamı olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında yine ev gibi bilgisayar kullanımının sağlandığı bir diğer ortam okuldur. Öğrencilerin yine büyük bir kısmı ev dışında bilgisayar kullanmayı okulda öğrenmişlerdir. İlköğretim II. kademe öğrencilerinin büyük bir kısmının evde ve okulda bilgisayar kullandığı saptanmıştır. İnternet

kafelerde bilgisayar kullanma oranı, evde ve okulda bilgisayar kullanma oranına göre oldukça düşük düzeydedir.

Öğrencilerin yarıya yakını bilgisayarı evlerinde kullandıklarını belirtmektedirler. Bunun yanında büyük bir kısım öğrencide bilgisayarı okullarında kullandıklarını belirtmektedirler. Buradan çıkarılacak sonuç ilköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayarı en çok kullandıkları alanların evleri ve okulları olduğudur.

İlköğretim II. kademe öğrencilerinin haftalık bilgisayar kullanım durumları saat olarak incelendiğinde, öğrencilerin sıklıkla 1 ila 3 saat arası bilgisayar kullandıkları ortaya çıkmaktadır. Bilgisayarda interneti kullanma süreleri ise yine bilgisayar kullanma süreleri ile orantılı bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin bilgisayarda interneti sıklıkla haftada 1 ila 3 saat arasında kullandıkları belirlenmektedir.

Öğrencilerin yarısından fazlası bilgisayarı ödevlerini yapma amacıyla kullanmaktadırlar. Bunun yanında yine öğrencilerin yarıya yakını interneti ödev hazırlama amacıyla kullanmaktadırlar. Öğrencilerin yarısından fazlası ödevlerini yaparken her zaman interneti kullandıklarını belirtmektedirler.

Öğrenciler interneti en fazla 17:00 ile 20:00 saatleri arasında kullandıklarını belirtmektedirler. Öğrenciler interneti kullanırken arama motorlarından yararlanmaktadırlar.

İnterneti büyük ölçüde ödev amaçlı kullanan öğrenciler buna paralel olarak internet kullanımının okulda büyük fayda sağladığını belirtmektedirler. Bunun yanında öğrencilerin internet kullanmalarının okul dışındaki yaşantılarına da büyük ölçüde yarar sağladığını düşünmektedirler. Hem okul yaşantıları, hem de okul dışı yaşantılarında öğrenciler internetten büyük ölçüde yararlanmaktadır. Öğrenciler interneti kullanmalarının hayatlarını kolaylaştırdıklarını düşünmektedirler.

İlköğretim II. kademe öğrencileri arasında bir gün içerisinde bilgisayarda internet kullanmanın 1-3 saat arasında olması gerektiği görüşü hakimdir.

Öğrenciler bilgisayar başında uzun süre kaldıkları zaman sağlıklarının olumsuz yönde etkileneceğini düşünmektedirler.

Öğrencilerin bilgi edinme açısından en fazla internete başvurduğu ortaya çıkmaktadır.

İletişim kurma yolları bakımından internet kullanımının öğrenciler arasında oldukça yaygın bir şekilde görüldüğü ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin iletişim amacıyla interneti sıklıkla kullandıkları görülmektedir. Ayrıca internet kullanımının iletişim için yararlı olduğu görüşü öğrenciler arasında yaygındır.

Ailelerin, öğrencilerin internet kullanmalarına bakışları önemli bir yer tutmaktadır. Öğrenciler bu konuda ailelerinden destek görmeleri hem interneti kullanma sıklıklarıyla, hem de internetten faydalanmalarıyla doğru orantılıdır. Bu araştırmayla, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin aileleri, çocuklarının interneti kullanmalarını destekledikleri ortaya çıkmıştır.

5.3. ÖNERİLER

İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar-internet kullanım durumlarının değerlendirilmesi konulu tez çalışmasından elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Araştırma sonuçları göz önüne alındığında, ilköğretim II. kademe öğrencileri arasında bilgisayar-internetin yaygın biçimde kullanıldığı görülmektedir. Öğrenciler arasında yaygın biçimde kullanılan internet birçok yarar sağlayacağı gibi doğru kullanılmadığı takdirde çeşitli sakıncaları da beraberinde getirmektedir. Öğrencilerin bilgisayar-interneti genelde evlerinde ve okullarında kullandıkları sonucundan hareketle, öğrencilerin interneti kullanmalarında ailelerin ve eğitimcilerin büyük sorumlulukları olduğu görülmektedir. Eğitim kurumları öğrencilerine bilgisayar okuryazarlığı becerileri kazandırırken, onlara interneti niçin ve hangi amaçlarla kullanılacağını, internet kullanım kurallarını, internetten elde edilen bilginin nasıl değerlendireceklerini, sohbet odaları ya da e-posta kullanımında karşılaşılabilecekleri sorunlar gibi konularda öğrencilere gerekli eğitimi vermelidir. Bunun yanında aileler de çocuklarının internete nereden ulaştıklarını, interneti kullanırken hangi sayfaları ziyaret ettiklerini, kimlerle sohbette bulduklarını, sohbetleri esnasında yabancı kişilere gizli gördükleri bilgilerini vermemelerini konusunda çocuklarını uyarmalıdır, gerekli eğitimi onlarda evinde çocuklarına vermelidir. Aileler bu durumlar

karşısında okullarla mutlaka iletişim halinde olmalı, ortak çalışmalar yürütmelidir. Öğrencilerin bu gibi yönlendirmelere ihtiyaçlarının olduğu düşünülürse, okul-öğretmen-veli işbirliği içerisinde olması en iyi yol olarak görülmelidir.

İnternete, evinden, okulundan veya internet kafelerden kolayca ulaşabilen öğrenciler zamanlarının büyük bir kısmını internet için harcamamalıdır. Bunun kontrolü yine ailelerin ve eğitimcilerin elindedir. Zamanların büyük bir bölümünün internette harcanması öğrencilerin sosyalleşmesi, çeşitli becerilerinin gelişmesi ve benzeri gibi durumlara ket vurmaktadır. Bu durumun yaşanmaması için öğrencilerin sınırlı zaman aralıkta interneti kullanmaları sağlanmalıdır. Bilgisayar başında uzun süre kalmanın sağlık problemleri de yaratacağı göz önüne alınarak öğrenciler bu konuda bilinçlendirilmelidir.

Araştırma sonuçlarına göre bilgi edinme durumlarında öğrencilerin kitapları veya öğretmenleri tercih etmelerinin yanında, interneti de büyük ölçüde tercih ettikleri görülmüştür. Bu durumda öğrencilerin bilgiye ulaşmada emek harcamadıkları, hazır bilgiye kolay yoldan ulaştıkları düşünülürse, öğrencilerin hazırcılığa alışması, çalışmayı sevmemesi gibi durumlar ortaya çıkabilir. Bunun önlenmesi için öğrencilerin bu konuda bilinçlendirilmesi ve interneti kullanmaları sınırlandırılabilir.

Ailelerin çocuklarının interneti kullanmalarını desteklemeleri önemli bir durumdur. Aileler internet kullanımını konusunda çocuklarına destek vermeli ancak bu destek belirli sınırlılıklar içerisinde olmalıdır. Bu sınırlılıklar dayatma içinde değil, bilgilendirme ve bilinçlendirme yoluyla koyulmalıdır.

5.4. İLERİ ARAŞTIRMALAR İÇİN ÖNERİLER

1. Bu araştırma ilköğretim II. kademe öğrencilerinin yanı sıra ortaöğretim kademesindeki öğrencilere de uygulanabilir.

2. Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm örgün eğitim kurumlarında uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Açıköz, E. (1999). *İnternette Eğitim ve Sanal Sınıflar*. (Yüksek Lisans Tezi)
- Akkoyunlu, B. ve Orhan, F. (2004). *İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanımları Üzerine Bir Çalışma*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 26: 107–116
- Akkoyunlu, B. (1999). *İnternet'in Öğretim Sürecinde Kullanımı*. ODTÜ Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı Bildiriler Kitabı, Ankara, s.77–82
- Akpınar, Y., (1999). *İnternet Ve Okuduğunu Anlama*. Uzaktan Eğitim Dergisi.
- Altun, A. (2005). *Eğitimde İnternet Uygulamaları*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Amerikan Ulusal Okul Kurulu Vakfı, (2002). (National School Boards Foundation). *Research and Guidelines for Children's use of the İnternet*. from <http://www.nsb.org/safesmart/fullreport.htm>. (Eriş. Trh: 26. 03. 2007).
- Arı M. ve Bayhan P. (2003). *Okul Öncesi Dönemde Bilgisayar Destekli Eğitim*. Epsilon Yayıncılık, İstanbul.
- Aşkar, P. (1998). *Sınırsız Öğrenme*. TED Ankara Koleji Vakfı Genel Müdürlüğü 5. Antalya Semineri Bildirileri s. 184-187, Ankara.
- Aşkar, P. ve Olkun, S. (2005). *PISA 2003 Sonuçları Açısından Okullarda Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanımı*. Eğitim Araştırmaları Dergisi 19: 15-34
- Avşar, T. ve diğ. (2006). *Sanalca, Sanal Odalarda (internet) İletişim ve Türkçe Bilgi Teknolojileri Kongresi IV*, Akademik Bilişim, Pamukkale Üniversitesi. (9–11 Şubat 2006) Denizli. s.129
- Balcı, K. (1998). *Bilgisayarlı Eğitim*. B.T. Haber Dergisi, Sayı: 193: 16–22
- Bayraktar, F. (2001). *İnternet Kullanımının Ergen Gelişimindeki Rolü*. Yüksek Lisans Tezi
- Becker, H. J. (2000). *Who's wired and who's not? Children's access to and use of computer technology". The Future of Children*. 10(2), Fall/Winter, 44-75.
- Bilgi Ağları İstatistiksel Araştırması (Knowledge Networks Stastical Research). (2002). How children use media technology. Westfield.

- Çalışkan, V. (2006). *İlk Ve Orta Öğretimdeki Coğrafya Derslerinde İnternet'ten Yararlanma*. from <http://www.atlasharita.com/linkler/00103/>
(Ers. Trh: 20. 12. 2009).
- Demirel, Ö. (2005). *Eğitimde Yeni Yönelimler*. Ankara: Pegem Yayını.
- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), (2001). *VIII. Beş yıllık Kalkınma Planı, 2001 - 2005. Hazırlık Çalışmaları*. Ankara.
- DİE, (2005). *Hanehalkı bilişim teknolojileri 2005 kullanım araştırması sonuçları*. (<http://www.milliyet.com.tr/content/teknoloji/tek015/tekno63.html>).
(Ers. Trh: 20. 11. 2006).
- Duman, (1998). a.g.e., s.62-64.
- Erbarut, E. (2003). *Web Temelli Eğitim ve Öğrenme-Bilişim Teknolojileri*, TMMOB Elektrik Mühendisliği Dergisi, Cilt: 41, Sayı: 419, Eylül
- Ersoy, A. (2002). *İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin İnternet Kullanma Durumları*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Fındıkçı, İ. (1998). *Enformasyon Bilgi Toplumu Dosyası; Bilgi Toplumunda Eğitim ve Öğretmen*. Bilgi ve Toplum 1.
- Gökçearslan, Ş. (2005). *İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Evde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Öğrenci ve Veli Görüşleri*. [Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı](#), Ankara.
- Gökdaş, İ. ve Çavuş, H. (2006). *Eğitim Fakültesi'nde Öğrenim Gören Öğrencilerin İnternette Yararlanma Nedenleri ve Kazanımları*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:3 Sayı:2: 56-78
- Gündoğdu, D. (2006). *İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Amaçları*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- ISOC, (Internet Society), (2007). *İnternet*. <http://www.isoc.org/internet>,
(Ers. Trh: 25.11.2009).

- İşman, A. (2006). *İletişim Eğitiminde İnternet Bağımlılığı*. Eğitim Araştırmaları, Anı Yayıncılık, Yıl 6, Sayı 23, 117-126 Ankara.
- İşman, A. ve Gürgün, S. (2008). *Özel Okullarda Öğrenim Gören İlköğretim Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutum ve Düşünceleri* (Acarkent Doğa Koleji Örneği). <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/29.doc> (Erş. Trh: 25.03.2010).
- Jackson, L. A., von Eye, A., Biocca, F. A., Barbetsis, G., Zhao, Y. ve Fitzgerald, H. E. (2003). *Children and internet use: Findings from the HomeNet Too projects. IT & Society*. 1(5), 219 – 244.
- Kanada Medya Farkındalık Ağı (Canada Media Awareness Network). (2001). *Parental Awareness of Canadian Children's İnternetuse*. from <http://www.media-awareness.ca>. (Erş. Trh: 26. 03. 2007).
- Kaptan, S. (1993). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikler*. Tekışık Web Ofset Tesisleri, Ankara
- Kaptan, F. ve Korkmaz, H. (2001). *İlköğretimde Fen Bilgisi Öğretimi* (İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı, Modül 7). Ankara: MEB.
- Karadağ, R., Yılmaz, F., Aktay, S. (2006). *Türkiye'de İnternetkafeler ve İlköğretim*. <http://internet-tr.org.tr/inetconfl1/bildiri/66.doc>(Erş. Trh: 26. 03. 2007).
- Karahan, M. ve İzci, E. (2001). *Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi*. Milli Eğitim Dergisi.Sayı 150
- Kesim, M. (2002). *Herkes İçin, Her Yerde, Her Zaman Etkin Öğrenim e-Öğrenme. Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23-25 Mayıs*. from <http://aof20.anadolu.edu.tr>.(Erş. Trh: 26. 03. 2007).
- Levy, P. (2003). *Getting started with internet: An easy and practical guide for teachers*. New York: Scholastic Professional Books.
- Marşap, A. ve Önder, F. (1996). *Bilişim Toplumunda Gelişmeler Ve Uzaktan Eğitim Sistemi (UES)' nin Geleceği*, Türkiye 1. Uluslar Arası Uzaktan Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı: 403, MEB FRTEB, (12 Kasım 1996)

- MEB, (2005). *İlköğretim Türkçe Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)*.
http://ttkb.meb.gov.tr/indir/ogretmen/programlar/turkce_1_5_15082005.rar
(Eriş. Trh: 20. 11. 2006).
- Mercan, M., Filiz, A., Göçer, İ. ve Özsoy, N. (2009). *Bilgisayar Destekli Eğitim ve Bilgisayar Destekli Öğretimin Dünyada ve Türkiye’de Uygulamaları*. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 2009 Harran Üniversitesi.
- Özen, Y., Gülaçtı, F. ve Çıkılı, Y. (2004). *Eğitim Bilimleri ve İnternet*. firat.edu.tr
(Eriş. Trh: 20. 12. 2009).
- Pastore, M. (1998). *Third of UK children use internet*. from
http://www.clicks.com/stats/big_picture/demographics/article.php.
(Eriş. Trh: 26. 03. 2007).
- Pırnar, E. (1996). *İnternette Pazarlama*. Verimlilik Dergisi. Ankara:4:70.
- Subrahmanyam, K., Kraut, R. E., Greenfield, P. M., & Gross, E. F. (2000). *The impact of home computer use on children’s activities and development. The Future of Children*.10, 23 – 44.
- Şahan, H. Hüseyin (2005). *İnternet Temelli Öğrenme- Eğitimde Yeni Yönelimler*. s.223. PegemA Yayınevi, Ankara.
- Şahin A. ve Önder S. (2008) *S.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi* 22 (46): 26-35
- Tandoğan, M. (1993). *Bilgisayar ve Eğitimde Kullanımları*. A. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt:16 Sayı 1, Ankara.
- Tarhan, C. (1996). *İnternet nedir? İnternet el kitabı*. Ilıcak Matbaacılık A.Ş. İstanbul. PVC world Aralık. s.70: Ek Kitapçık 5-6.
- Taşcı, C. N. ve Mutlu, M. E. (1991). *Bilgisayar Tarihi*. Ağaç Yayıncılık, İstanbul.
- TBD, (2002). *Türkiye’de Yeni Teknolojilere Uyum*. e-Devlet Yolunda Türkiye, s.67, Yıldız Matbaacılık Ankara.
- Tekeli, H. (1994). *Bilgi Çağı: Bilgi Çağının Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Etkileri*. Simavi Yayınları. İstanbul.

- Tor, H. ve Erden, O. (2004). *İlköğretim Öğrencilerinin Bilgi Teknolojilerinden Yararlanma Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma*. <http://www.tojet.net/articles/3116.pdf> (Eriş. Trh: 26. 03. 2007).
- TÜBİTAK, (2001). *TÜBİTAK-Bilten, İletişim teknolojilerinin yaygınlık ve kullanım haritasını çıkardı*. <<http://basin.tubitak.gov.tr/bulten/.htm>>(Eriş. Trh: 26. 03. 2007).
- Ülgen, A. ve Acar, Gökhan A. (2004). *Bilişim Teknolojilerinin Öğrenmedeki Yeri*. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildirileri, Sakarya, (24-26 Kasım)
- Young, J. Lee and George, F. (2000). *Riley IEEE Wireless Communications and Networking Conference (WCNC)*. 8th International Symposium on, s. 524 - 531
- <http://www.tuik.gov.tr> (Eriş. Trh: 01. 05. 2010).

EKLER

EK 1. İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİSAYAR-İTERNET KULLANIM DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK ÖLÇEK

Sevgili Öğrenciler;

Aşağıdaki test bilgisayarda internet kullanım durumlarının değerlendirilmesine ilişkin görüşlerinizi tespit etmek için hazırlanmıştır. Uygun olduğunu düşündüğünüz seçenek/seçeneklerin yanında bulunan kutucuğa X işareti koyunuz. Lütfen her soruyu yanıtlayınız. Katkılarımız için şimdiden teşekkürler.

Cinsiyetiniz () Kız () Erkek

Yaşınız (.....)

Sınıfınız ()6 ()7 ()8

Evinizde bilgisayarınız var mı?

() Var () Yok

1. Okulunuzda bilgisayar kullanılarak haftada kaç saat ders işleniyor?

() Hiç işlenmiyor () 2-3 () 4-5 () 6-7 () 8 ve daha fazla

2. Bilgisayar kullanımında seviyeniz nedir?

() Düşük () Orta () Yüksek

3. Bilgisayar kullanmayı öğrendiğiniz yer?

() Okul () Ev () İnternetkafe () Diğer

4. Bilgisayar kullandığınız yer/yerler?

Okul Ev İnternetkafe Diğer

5. Bilgisayarı haftada ortalama kaç saat kullanıyorsunuz?

Hiç kullanmıyorum 1 saatten az 1-3 saat

3-5 saat 5 saatten fazla

6. Bilgisayarı aşağıdakilerden hangisi/hangileri için kullanıyorsunuz?

Oyun oynama Ödev hazırlama Diğer

7. İnterneti haftada ortalama kaç saat kullanıyorsunuz?

Hiç kullanmıyorum 1 saatten az 1-3 saat

3-5 saat 5 saatten fazla

8. İnterneti hangi saatler arasında kullanmayı tercih ediyorsunuz?

09:00-12:00 13:00-16:00

17:00-20:00 20:00-daha sonraki saatler

9. İnterneti aşağıdakilerden hangisi/hangileri için kullanıyorsunuz?

Oyun oynama Sohbet etme Ödev hazırlama Hobi Diğer

10. İnternet kullanırken arama motoru kullanıyor musunuz?

Evet Hayır

11. İnterneti kullanmanız okul yaşantınıza katkı sağlıyor mu?

Evet Hayır Kararsızım

12. İnterneti kullanmanız okul dışı yaşantınıza katkı sağlıyor mu?

Evet Hayır Kararsızım

13. Size göre bir günde internette geçirilen süre ne kadar olmalıdır?

1 saatten az 1-3 saat 3-5 saat

5-7 saat 8 saatten fazla

14. Uzun süre bilgisayar başında ya da internette kalmak sağlık sorunu yaratır mı?

Evet Hayır Kararsızım

15. Bilgi edinme konusunda en çok hangisinden yardım alırsınız?

Kitap Öğretmen İnternet

16. İletişim kurmada internetin faydalı olduğuna inanıyor musunuz?

Evet Hayır Kararsızım

17. İnternette yararlanarak ödevlerinizi yapabiliyor musunuz?

Her zaman Ara sıra Hiçbir zaman

18. İnternet sayesinde hayatınızın kolaylaştığını düşünüyor musunuz?

Evet Hayır Kararsızım

19. Boş zamanlarınızda en çok hangi etkinliği tercih edersiniz?

Televizyon izlerim İnternete girerim Kitap okurum

Spor yaparım Müzik dinlerim Diğer

20. Aileniz internet kullanmanızı destekliyor mu?

Evet Hayır